

600,000 Vizų Karo Našlaičiam Nesunaudota

FRANKFURT, Vokietija, geg. 1. — Kada Jungtinių Valstijų išvietintų asmenų įstatymas pasibaigs birželio mėnesį, 6,000 vizų paskirtų karo našlaičiam Europoje pasilikis nesunaudoti. Suvienytų Valstijų Išvietintų Asmenų Komisijos nariai aiškino, kad iki šiolie jie galėjo gauti vizas del tiktai 2,724 našlaičių ir iki birželio 30-tos dienos, jie galėtų gauti ir kitą 1,000 vizų. Vistiek dar paliktų 6,000 vizų našlaičiams, kurie galėtų ateiti į Suvienytas Valstijas pagal dabartinį įstatymą.

Viena priežastis delko našlaičiam trukdoma atvykti į Suvienytas Valstijas yra mažas Suv. Valstijų štabas kurs turi atydziai patikrinti vaikų ir jų busiančių globėjų smulkmenas. Kurie nori pertraukti našlaičius įdomaujasi į jų amžį, tautybę, tikybą, veido spalvą, net ir plaukų spalvą. Kitaip yra suteikiant garantijas suaugusiems, nes užtenka tiktai žinoti apie jų charakterį ir sveikatą. Kita priežastis buvo, kad tautos nelabai norėjo atiduoti savo našlaičius Suvienytom Valstijom. Vienok, paskutiniu laiku, 18 kraštų Europoje rekomendavo daugiau našlaičių imigracijai, nes geriau suprato Suv. Valstijų programą ir daug amerikiečių gyvenančių užsieny įsunią šiuos našlaičius.

Be to, Vakarines Vokietijos vyriausybė deda pastangas, kad Suv. Valstijos paimitų savo globon 64,000 okupacijos vaikų kurių tėvai Suv. Valstijų negrai ir motinos vokiečiai. Šie vaikai sudaro didelę problemą. Vokietijai, nes jų tėvai sugrįžo į Ameriką.

Našlaičių programa yra paskutinė pagal dabartinį išvietintų asmenų įstatymą, kur Suv. Valstijos aktyviai veikia. Pagal išvietintų asmenų programą, nuo spalio 1948 metų iki gruodžio 1951 metų, 315,800 vizų buvo išduoti emigracijai į Suv. Valstijas. Apart to 54,744 vizų buvo suteikti vokiečiams, iš senos Vokietijos rytinių teritorijų ir iš rytinių Europos kraštų.

Tuo tarpu, atstovas Francis E. Walter, demokratas iš Pennsylvania ruošia bilij kuriuo 7,500 išvietinti asmenys, kurie nespėjo atvykti, gautų kitą progą. Prezidentas Truman pasiūlė įstatymą kuriuo Suv. Valstijos priimtų 7,000 išvietintų kas metai iš kraštų po geležinės uždangos dar prie tų pabėgėlių ir benamių jau esančių Vakariniėje Vokietijoje ir Australijoje.

Piknikų Sezonas Prasi- dėjo Babrausko Sode

Šį sekmadienį, Jurgio Babrausko paviljone, Manville gatvės, Leicester, prasidės piknikų sezonas ir tęsis iki vėlai rudens. Jurgio Babrausko paviljonas išnuomojamas vestuvėms, įvairiam pokiliam, paminėjimam ir šokiam. Visais reikalais malonėkite kreiptis pas J. Brosky, Manville, St. Tel. Leicester 3201, Leicester, Mass.

Nr. 18 - tas

WORCESTER, MASS., Gegužės (May) 3, 1952

Vol. XXXV

VYRIAUSYBĖ VĖL ATGAVO PLIENO IMONES LIGLAIKINAI

WASHINGTON, D. C., geg. 1. — Suvienytų Valstijų Apeliacijos teismas 5 balsais prieš 4 atsisakė sulaukyt vyriausybę nuo pakėlimo plieno darbininkų algas kol ji laiko plieno imones. Nors federalinis teisėjas Pine nusprendė, kad prezidento įsakymas, perimęs plieno pramonės imones valdžios žinion, turi būti suspenduotas, Apeliacijos teismas perdavė šias imones atgal neribotam laikui vyriausybei, bet tik liglaikinai, pakol nebus visas reikalas nuspręstas Aukščiausiojo Teismo.

Tuo tarpo plieno darbininkų streikas tęsėsi toliau. Steikas prasidėjo kaip tik teisėjas Pine nusprendė kad vyriausybė neturi teises perimti privatinės nuosavybės be kongreso tuo reikalu išleisto įstatymo. CIO plieno

pramonės darbininkų unijos pirmininkas Philip Murray tuojaus pareiškė savo darbininkams, kad neliko kitos išeities kaip nutraukt darbą ir pradėt streiką. Administracija turėjo viltį, kad CIO plieno darbininkai, vėl tapę vyriausybės darbininkai, atšauktų streiką, bet unijos prezidentas Philip Murray nesako koki jo planai.

Šis 650,000 plieno darbininkų streikas sustabdė apginimo gamybą, be to, Apeliacijos Teismo perdavimas plieno dirbtuves atgal vyriausybei istumė imonę į dar didesnes pinkles. Sekantis veiksmas priklausau nuo Philip Murray, CIO Suvienytų Plieno darbininkų unijos prezidento, iš kurio tūkstančiai bedarbių laukia ženklų grįžti prie savo darbų ar pasilikti be darbo.

Komunistų Šnipas Nuteistas

HANNOVER, Vokietija, geg. 1. — 27 metų vokiečių buvo nuteistas dviem metams kalėjimam už šnipinėjimą Rytinės Vokietijos apginimo ministerijai. Teismas apkaltino Karl Heinz Becker už bandymą papirkti vokiečių vežiką, kurs dirbo britų žvalgybos vienetei, kad duotų jam rytinės zonos pabėgėlių vardus.

Eisenhower Sako: "Atrodo Rimtai"

PARYZIUS, geg. 1. — Armijos Gen. Dwight D. Eisenhower, sugrįžęs į Paryžių po trijų dienų atsisveikinimo su alijantų okupacijos kariuomenėmis Vokietijoje, sužinojo apie jo didelį laimėjimą Massachusetts valstijos rinkimuose, kurie įvyko antradienį. Generolas kaip ir anksčiau apie politiką mažai kalba, bet užklyptas spaudos reporterių pareiškė: "pradėjo atrodyti rimtai."

Miami Biznieriūs Užmokėjo \$15,200 Už Sunų

MIAMI, Florida. — Plėšikų gauja apgavo papuošalų krautuovės savininką, kad mokėtų \$15,000 pinigais ir papuošalais naudojant jo sūnų kaip užstatą apgavimui. Dan Richter biznieriūs, užmokėjo už vaiko saugaus sugražinimą, nors vaikas nebuvo pavojuje. Detektyvas, kurs turėjo pagauti plėšikus, kada pasirodė kolektuoti pinigus, žiūrėjo į kitą pusę, kada jie atėjo ir juos nepastebėjo. Apie antrą valandą po pietų

moteris telefonu pranešė mokyklai, kad vaiko motina serga ir taksu atvažuos jį paimiti į ligoninę. Vaikas buvo nuvežtas į ligoninę. Tuo laiku telefonu vienas iš plėšikų pašaukė tėvą pasakyti, kad vaikas pavogtas ir reikalauti \$50,000 už jo saugų sugražinimą. Tėvas tegalėjo sudaryti \$15,000 sumą, bet nors su detektyvu būtų buvę galima lengvai sugauti plėšikus, kada jie atėjo pasiimti pinigų, žmogus paliko \$15,000 nurodytoji vietoj. Ligoninėje vaikas laukė taip ilgai, kad paskui pradėjo jo klausinėti ir pranešė policijai sužinoti, kodėl jis ten buvo nuvežtas. Visi džiaugėsi, kada vaikas sugrįžo pas tėvus.

Prezidentas Paskyrė Gen. Ridgway Vakarų Kariuom. Vadu

WASHINGTON, D. C., gegužės 1. — Šios savaitės pradžioje, prezidentas Truman paskyrė Korėjos fronto vadą, generolą Matthew B. Ridgway, vadovauti Atlanto Pakto šalių karo pajėgoms Europoje. Jisai užims vietą pasitraukiančio generolo Dwight D. Eisenhower, kurs apie birželio 1 dieną grįžta į Suvienytas Valstijas dalyvauti čia rinkiminėje kampanijoje. Gen. Mark Clark, pasižymėjęs antrojo karo vadas Italijos ir Europos fronte, skiriamas į generolo Ridgway vietą Toliųjų Rytų vadu.

Komunistai Minėjo Gegužės 1 d. Su Paradais, Maištais

NEW YORK, N. Y. geg. 1. — Maištai, streikai ir demonstracijos, komunistų prieš nekomunistų suliepsnojo per pasaulį šį gegužės 1 dieną, kada pasaulio darbininkai — toli nuo vienybės — parodė savo spalvas ir šaukė savo įsitikinimus šaltame kare. Tokijoje įvyko kruvinos prieš amerikoniškos demonstracijos. Gaujos tris kartus mėgino nustumti 1,000 policiantų, kurie visokiais galimais būdais kaip tik numalšino. Apie 100 žmonių, daug iš jų amerikoniškai buvo sužeisti.

Berlyne įvyko demonstracijos, viena prieš kitą, po policiantų ir kariuomenės apsauga.

Sovietų premieras Stalinas prie Lenino paminklo pasirodė pamatyti komunistų jėgų parodą per Raudonąją aikštę.

Singapore, apie 5,000 kiniečių, indijonų ir malajų minėjo tarptautinę darbo šventę meldamiesi už dviejų pasaulinių karų mirusius.

100,000 Unijos Aliejaus Darbininkų Streikuoja

DENVER, COL. geg. 1. — Trečiądienį, vieną minutę po vidurnakčio prasidėjo 100,000 CIO unijos aliejaus darbininkų streikas visame krašte, išskyrus Kaliforniją. Unija prašė Kalifornijos darbininkų pasilikti savo darbuose iš priežasties karo Korėjoje. Vienok, jeigu nebus galima susitaikyti už kelių dienų, unija praplės streiką ir Kalifornijoje.

Eisenhower Laimėtojas Massachusetts Valstijos Rinkimuose

BOSTON, Mass, geg. 1. — Antradienio rinkimuose už kandidatus, kurie perstatys sekančius demokratų ir republikonų partijų kandidatus į prezidentus, Eisenhower gavo didžiumą balsų. Iš vėliausių davinų Eisenhower gavo iš republikonų 249,913 balsų, Taft 108,767, MacArthur 2,267, gub. Warren 1526, gi Stassen 1258. Iš demokratų balsuotojų Ke-fauver gavo 29,099, Eisenhower 15,910, prez. Truman 7744, Taft 5722, Dever 2301, Russell 1294. Tokiu būdu, trys atstovai iš kiekvieno keturių balsuos už Eisenhower Pirmame Distrikte ir du iš kiekvieno trijų Antrame Distrikte.

Televizija Danijoje Perbrangi

KOPENHAGAS. — Televizija, pereitą rudinį supažindintą Danijoje tuojaus gali būti uždaryta, delto kad danai nemėgsta jos užtektinai pirkti brangius setus ir mokėti leidimo mokesčius, vyriausybės valdininkas sakė. F. E. Jensen, transliavimo direktorius, sakė, kad danų valstijos radio mano uždaryti savo televizijos programas, kurios vienintėlis Danijoje. Vyriausybė davė leidimą del 1,500 setų pardavimui čia. Iki šiol tiktai 400 buvo išparduoti. Jie parsiduoda už 3,900 kronų (596.) — o tiek didžiama danų negali mokėti. Be to, televizijos priimtuvų savininkai turi mokėti kas metai penkiasdešimt kronų — (\$7.25) takų.

Washington, D. C. — Massachusetts atstovė Edith Nourse Rogers pranešė, kad Armija planuoja įvykdyti \$2,356,000. praplėtimo programą Fort Devens, daugiausia del kareivių apgyvendinimo.

BALF'as Vėl Beldžiasi į Amerikos Lietuvių Širdis!

Kun. Dr. Končius, Senelių Prieglaudoj, Vokietijoje

Bendrasis Amerikos Lietuvių lėšų šalpai ir tolimesniai emigracijos darbai testai reikia bent \$100,000.00.

BALF'o Centro Valdyba, norėdama suaktyvinti pasilikusių šalpos darbą ir padėti sveikinkams greičiau išemigruoti, nutarė paskelbti nuo gegužės 1 dienos visoje Amerikoje pinigų ir rūbų bei avalynės rinkimo vakus.

Surinkime pavasario ir vasaros laikotarpyje 100,000 svarų rūbų ir 100,000 dolerių šalpos ir emigracijos reikalams.

Parodykite likusiems tremtyje, kad Amerikos lietuviai atjaučia visus į vargą patekusius lietuvius, ypač ligonius, invalidus, senelius ir vaikučius. Pagelbos reikalingieji lietuviai yra mūsų žmonės; jų šelpimas ir globojimas yra mūsų tiesioginė pareiga.

Kviečiame į šio milžiniško 1952 metų BALFo vajuos talką visus BALFo skyrius ir apskritis, parapijų klebonus, Susivienijimus, draugijas, klubus ir pavienius asmenis.

Neabejojame, kad visų Amerikos lietuvių pritarimu ir talka, pajėgsime lietuviams seneliams, invalidams, ligoniams ir vaikučiams pagelbėti šioje kriziškos valandoje, o likusiems sveikiems artimiausiu laiku padėsime įsikurti tuose kraštuose, kur jie patys užsidirbs sau pragyvenimui.

BALFo Centro Valdyba

Vyksta I Eukaristini Kongresą

Gegužės 7-tą dieną, išvyks iš New Yorko lietuvių maldininkų grupė į Eukaristinį Kongresą Barcelona, Ispanija. Lietuviams vadovaus jo ekselencija Vyskupas Vincentas Brizgys, iš Kauno arkidiecezijos, Lietuvos. Sykiu vyksta kun. Konstantinas A. Vasys, Aušros Vartų par. klebonas, kun. Pranas Juras, Sv. Pranciškaus parapijos klebonas, Lawrence, Mass. ir daug kitų lietuvių dvasiškų iš Amerikos. Lietuvių grupė aplankys Italiją ir kitus kraštus pakely į Ispaniją.

Miskevičiūtė Laimėjo Ruud Stipendiją

Lillian Miskevičiūtė, kuri yra žymios dainininkės Onos Kaskas studentė Indiana universitete, šiomis dienomis gavo stipendiją iš Minna Kaufmann Ruud įstaigos, Pittsburge, Pa. Balandžio 10-tą, Lillian Miskevičiūtė buvo pašaukta audiencijai Pittsburge ir teisėjai tuojaus jai suteikė stipendiją. Lillian Miskevičiūtei tuomi atsidarė durys įsigyti kuo geriausias muzikos mokslus Amerikoje ir užsienyje. Šiai lietuvaitei pagelbėjo John F. Tinsley, Crompton & Knowles Loom Works ir jo sekretorė Miss Irene Towne, kurie tyliai, bet be paliovos ragino Ruud įstaigą pagelbėti nepaprastai talentuotai lietuvaitei.

Susirinkimas

Š. m. gegužės mėn. 4 d. val. p. p. ALT Sąjungos, Worc. skyr. žemutinėje Liet. Klubo salėje (12 Vernon gatvės) šaukiamas metinis SUSIRINKIMAS.

Darbu tvarkoje nematome: Valdybos ir Revizijos komisijos pranešimai.

Naujos Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai ir kiti einamieji reikalai.

Maloniai prašomę visus narius į susirinkimą atvykti.

ALT Sąjungos skyr. Valdyba

Mass. Valstijos Lietuvių Studentų Pobuvyje

Netekimas tėvynės nepalaužė lietuvių jaunuolio valios ir pasiryžimo siekti mokslo ir kopti, kad ir svetimų kraštų universitetų akademinį laiptų pakopomis vis aukščiau, siekiant profesinio ir visuomeninio pasiruošimo, Lietuvos atkūrimo ateičiai.

Jau Vakarų Europos universitetai pirmiaisiais tremties metais buvo sukūrę didelį skaičių lietuvių studentų. Iš jų nemaža baigė, įsigydami profesijas bei akademinis laipsnius. Tačiau dauguma išemigravę į kitus kontinentus, ypač į Jungt. Amerikos Valstybes, stojo į gausias šio krašto Aukštąsias Mokyklas, tęsti pradėtų studijų, o šale mokslo gaivinti tas akademinės tradicijas, kurias subūrė Lietuvos Universitetas, ir kurių veikime bręsta charakteriai ir formuojasi visuomeninio gyvenimo vadovai.

Šių akademinę aspiracijų skatinama, Worcesterio lietuvių Studentų Atstovybė š. m. balandžio 26 d. gražioje "Ming Garden" svetainėje — miesto centre sukvietė Bostono ir Worcesterio aukštose mokyklose studijuojančius lietuvius studentus į akademišką pobūvį. Į šį Collegišką pakvietimą šiltai atsiliepė Bostono ir Broctono rajono studentai gausiai atsilankę su savo svečiais.

Vakarienės metu Worcesterio stud. Valdybos pirmininkas Arvydas Mačiulevičius savo žodyje pasveikino visus collegas, pabrėždamas šio suvažiavimo tiks-

Žvejai Worcesteryje

Numatoma, kad vėliausiai iš bolševikų okupuotos Lietuvos pabėgę 3 žvejai: L. Kublickas, J. Grišmanauskas ir E. Paulauskas, š. m. gegužės mėn. 25 d. lankysis Worcesteryje ir padarys pranešimus apie dabartinę padėtį Lietuvoje bei papastkos savo pergyvenimus. Svėjų priėmimą Worcesteryje organizuoja Lietuvai Remti D-jos 1 skyr.

Tikslus lankymosi bei d. pranešimų laikas ir vieta bus paskelbta vėliau spaudoje.

Š. m. gegužės mėn. 11 d. Babrausko pavilijone įvyksta LRD I skyr. metinis pilnikas—gegužinė, kurio kviečiami visi gausiai apsilankyti ir paremti kilnų draugijos darbą, nes pelnas skiriamas Vokietijoje likusių lietuvių šalpai.

LRD I skyr. Valdyba

Mūsų Tautinių Aspiracijų Sargyboje

Mūsų Tautinių Aspiracijų Sargyboje

Tremtinių Meno Megėjų Ratelio Dramos Studija, vadovybėje Režisieriaus H. Kačinsko po sėkmingų savo garstrolijų Waterbury, New Britain ir Bostono lietuvių kolonijose balandžio 27 d. Lietuvių klubo salėje davė paskutinį savo "Aušros Sūnų" spektaklį worcesteriečiams.

Čiurlionienės - Kymantaitės drama: "Aušros Sūnūs" dėl savo populiarumo veik nenuėina nuo lietuviškos scenos, ne tik Nepriklausomoje Lietuvoje, juo labiau tremty svetimoje žemėje ji virto artima lietuvių širdžiai tiek dėl savo patriotiniai uždegančios fabulos tiek dėl idėjos ir dramatiniai kylančio veiksmo ekspresijos ji pririša žiūrovą iki ašaros išspaudimo atomozgoje.

Ir kaip nebrauksi ašarėlę, jei pro akis bėga gyvi vaizdai, kuriuose atsispindi mūsų tautos žūtbūtinė ir likiminė kova prieš svetimą priespaudą: kova už Lietuvišką raštą, kova už lietuvišką gyvybę miršančią tautos laisvės ir šviesesnio rytojaus vardan. Ir juo labiau, kad šios likiminės kovos drama šiandien visu žiau-

rumu vyksta pavergtoje Tėvynėje, kur "Aušros Sūnų" herojai — partizanai, bolševikinių mastotijų persekiojami, miršta dėl tos pačios idėjos.

T. M. M. Ratelio Dramos studijos artistai "Aušros Sūnų" pastatyme: Rusteika — L. Jokubauskas, Rusteikienė — L. Savickaitė, Jurgis — Vl. Brantneris — u; sūnus, Rožė — Iz. Savickaitė, — jų duktė, Barbora — A. Kavaliauskaitė, Albinas Stinkis — Stp. Šurkus.

Žandarai: Petrovas — V. Roževičius, Stolcas — G. Cekas, Šatkus — St. Kleinas, savo roles atliko be priekaištų su natūraliu išgyvenimu.

Klasinį knygnešio tipą sukūrė L. Jokubauskas — Rusteika. senutės knygnešė — Barbaros — A. Kavaliauskaitė. Lietuvės kaimietės — motinos L. Savickaitė — Rusteikienė, Ruso šandaro — Petrovo — V. Roževičius ir kiti. Rožių puokštės ir gausus publikos aplodismentai buvo artistams, režisieriui ir dekoratoriui V. Andriūšiui graži padėka už kruopštų pasiruošimą valdyboje, kaip simboli, atskleidusį likimines mūsų tautos aspiracijas.

J. Vizbaras—Sūdavas

Išnuomojamas

Atskiras kambarys su visais patogumais, arti miesto, su šiluma ir vonia. Visomis informacijomis kreipkitės 14 Vernon St., Worcester.

Žemiausios Kainos Perkant
Dyonus - Linaleumą
Įvairius Kilimus
Gumines Plyteles - Asfalto
Gumines Plyteles
Asfalto Plyteles
Sienoms Plyteles
Laiptam Karpeta

MATYKITE CUT - RATE FLOOR COVERING, Inc.
Nemokamas Automobilių pastatymas
Atidaryta Trec. Ktv. ir Penkt. vakarais iki 9-tos val. vak. Tel. 4-3234
Taupus žmonės Čia Perka 30 Chandler gatvės - Worcester

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. radio programą ateinantį sekmadienį, per stotį WHEE, 1090 kil. (netoli WBZ stoties) 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekantis:

- 1—Falcons Radio Orkestra.
- 2—Worcesterio Tremtinių Ratelio Choras vad. B. Juozaičiui.
- 3—Magdūtės pasaka.

Po programos prašome parašyti laišką ar atvirutę į stotį WHEE, Lithuanian Program 25 Court St., Boston, Mass., pranešdami kokias orkestras, dainininkus ir dainininkes porit išgiršt, o biznio reikalais rašykite ofiso adresu: 502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Linkime sekmės!
J. Vizbaras—Sūdavas

MUZIKA ! MUZIKA !

Muzikos Vakarai

Jau Čia Pat

Jaunuolei pasiruošia pasitikti su muzika visus. Broli ir sesuo ar jau turi išgyjęs tikietą šiam vakarui, jei ne, tai įsigykite ir nepamirškite ateiti gegužės 9-tą dieną, 7:30 v. v., 19g2, penktadienio vak., Mechanics svetainėje, 321 Main gatvės.

Lietuvių karo veteranai gerai paruošia mūsų garsų ir gražo Bugnų ir Trimitų korpusa, prie metiniu pasirodymo muzikos vaidai. Jų mokytojai, kaip: Albertas Jodžionis, Dan Spencer ir J. MacMaras, komitetas, pirmininkas Juozas Listavičius, adv. G. Balčiūnas (Balcom) Dan Volungis, J. Jaspapas, V. Kriaunelis, A. Salasevičius ir J. Jurgis. Šie vyrai tikrai mus ne apvilis. Dainuos vet. vyrų grupė ir solistai po vadovyste Jurgio Mozuraičio. Po programos seks šokiai, gros gera Babraitis orkestra. Vedėjas Al. Juodžionis.

Ir štai Motinų Diena geguž 11, visi perkam savo motinėms dovanas, taigi papirk tikietą ir atsisvesk savo mamytę į šį vakarą, ji bus tikrai patenkinta ir tuo pačiu paremsim jį kultūrinį darbą, kuris neša garbę visiems lietuviams.

Visi į šį vakarą gegužės 9.
Liet. Karo Vet. Organ.

Šv. Jurgio Draugija

Rengiasi prie pirmo pikniko šių metų. Piknikas atsibus gegužės (May) 4 d. 1952 m., Babrausko ūkėje, Leicester, Mass.

Yra kviečiame visi nariai ir pažįstami atsilankyti. Bus skanių užkandžių, ir muzika. Taigi, visi atsilankykite į Šv. Jurgio pikniką gegužės 4, 1952, Babrausko ūkėje. Rengėjai

Pranešimas

Šeštadienį, gegužės mėn. 3 d., 15 val. Meno Megėjų Ratelio patalpose šaukiamas tremtinių, besidominčių prekygine veikla, SUSIRINKIMAS

Dienotvarkė: 1) Įvairių sekijos pranešimai, 2) Svarbus svečio iš Bostono pranešimas, 3) Prekybos bendrovės steigimas, 4) Laikinosios valdybos rinkimai ir t.t.

Maloniai kviečiame atsilankyti painformuoti kitus tremtinius apie šį susirinkimą.

Iniciatoriai

25 Metų Jubiliejus

Sventos šeimos Draugija apvaikščios savo dvidešimt-penkių metų sidabrinį jubiliejų gegužės 4-tą dieną ketvirtą valandą p. p. Aušros Vartų parap. salėje.

Programoje prisidės garbės svečiai, kun. Jonas C. Jutkevičius, Aušros Vartų vikaras ir kun. Pius Dambrauskas. Principalis kalbėtojas bus Ant. J. Miller, lietuvis teisėjas. Vincas J. Burdulis diriguos muzikos ir šokių dalį.

Parengimo komisija susidaro iš Julės Aikšnorienės, pirmininkės, Juozo Glavicko, Igno Pigago, Juozo Augustinavičiaus, Mykolo Nedzvecko ir Mar. Kurašienės.

Programo vedėja, Antanina M. Wackell.

Atstovių priėmimo komisijoj įeina Kristina Meškinienė, Aleka Akstinienė, Ieva Balsevičienė, Sofija Tamulevičienė, Sofija Galčienė ir Ona Židaliene.

Komisija ir nariai nuosirdžiai kviečia visų atsilankyti draugijos jubiliejaus dienoje

Jubiliejaus rengėjai

Reikia Darbininko

Ieškau darbininko, ženoto žmogaus, duodu namą ir gerą užmokestį. Darbovietė netoli miesto, Leicester.

Teiraukitės — Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester

ISPUDINGAS KONCERTAS !

Lietuvos Valstybės Operos Solistė ELZBIETA KARDELIENĖ

PIRMĄ KARTĄ WORCESTERIJE iš tolimosios Kanados, Montrealio, atvyksta koncertuoti įžymūs lietuvių menininkai — tai žymiausia Kauno Valst. Operos solistė, ELZBIETA KARDELIENĖ ir pianistas virtuozas KAZYS SMILGEVIČIUS.

Solistė E. Kardelienė, tik pernai minėjusi savo scenos darbo dvidešimts metų sukaktį, yra viena iš pirmaeilijų, iškilusiųjų Lietuvos operos dainininkių. Jos repertuarą sudaro per 20 operų; ji yra dainavusi per 500 spektaklių — pastatymų ir turėjusi per 500 koncertų. E. Kardelienė yra koncertavusi, dar Lietuvos Neprikl. laikais, daug kur užsienyje, kaip: Rygoje, Taline, Romoje, Tolimajam Kaukaze, daugelyje Vokietijos miestų, o pastaraisiais metais — daug kur Kanadoje ir Chicagoje, USA.

Pianistas Kazys Smilgevičius, vienas iš gabiųjų ir ryškiausių jaunųjų lietuvių piano specialistų, baigęs Vienos, Austrijoje, konservatoriją, yra davęs daugelį, dideliu pasisekimu praėjusių, koncertų Kanadoje, — taip pat ir tremtyje, Europoje.

Šių abiejų puikių menininkų koncertą Worcesterio ir apylinkių lietuvių, turės progos stebėti gegužės (May) 10 d., 1952, šeštadienį, 6:30 val. vak. L. P. Klubo salėje, 12 Vernon St., Worcesteryje. Koncerto pelnas pramatomas skirti Lietuvos laisvinimo reikalams. Po koncerto bus šokiai, veiks ir bufetas.

Tremtinių M. M. Ratelio Koncertas

Worcesterio dažnai įvyksta įvairios kultūrinės pramos, tačiau š. m. balandžio 19, T. M. M. Ratelio surengtas Koncertas gražioje Elks Club'o salėje, savo parengimo didingumo pralenkę aukščiau buvusius. Dėl to ir publikos prisirinko pilnutė salė, ne tik lietuvių, bet ir svetimtaučių.

Koncertą pradėjo T. M. M. Ratelio choras, vedamas muz. Snarskio. Mišrus choras tautiniuose rūbuose pačia išvaizda darė gražų įspūdį. Jis sudainavo: 1. "Jaunimo giesmė — Naujallio, 2. "Vėjužėlis" — Vana-gaičio, 3. "Laišvės daina", žilevičiaus, 4. "Už jūrų marių" — Banaičio, 5. "Naktis" — Weberio, 6. "Giroje — Weberio, 7. "Vakarinė daina" — Sasnausko, 8. "Karvelėlis" — Sasnausko.

Tenka pažymėti, kad Ratelio Choras, muz. Snarskio vadovybėje, yra išmokęs daugiau 30 dainų, įvairių mūsų kompozitorių ir svetimtaučių. Savo koncertais stebines ne tik Worcesterio lietuvių visuomenę, bet ir aplinkinių lietuviškų kolonijų.

Už visą šį darbą lietuviškos kultūros ugdyme tiek choro vadovas muz. Snarskis, tiek visi choristai užsipelno visų didelę padėką.

Choro girdėtos dainos, nė vienam iš klausytojų, įžiebė dar didesnę meilę prie savo lietuviškos dainos, o per ją arčiau prie savo tautos, arčiau prie savo tėvų žemės Lietuvos.

Taipogi šiame vakare dalyvavo Babuškinaitės iš Bostono jaunųjų lietuvių baletas. Jos šoko įscenizuotą pasaką "Raudona kepuraitė". Šokėjos buvo labai gražios ir savo gražiais judesiais, apsiirengimu ir šokiais atkreipė į save žiūrovų dėmesį. Nebuvo gailėtasi daug katučių.

Šio vakaro programą užbaigė irgi T. M. Megėjų choro dalyviavės pašokdami tautiškus šokius, kurioms vadovavo cho-

ristė Kripaitė Nijolė. Visas pelnas gautas iš šio vakaro, buvo paskirtas Vokietijoje likusiems ligoniams sušelpti. Tuo tikslu irgi p. Z. Snarskio rūpesčiu buvo sudarytas komitetas iš įvairių lietuviškų organizacijų. Iš jų pasižymėjo šie asmenys: ponia Vaikšnorienė, ponia J. Mack, p. Kieleinė, p. Pr. Paulukonis, ponia Kuodienė, L. Savickaitė, p-lė Irlkaitė, A. Keršienė ir kiti to komiteto nariai. Šis komitetas labai daug truso idėjo, kad tik daugiau surinkti pinigų vargšams lietuviams ligoniams Vokietijoje.

M. Lunekas

Ant Pardavimo

4 kambarių namas, miesto vanduo, šulėnis ir elektros, sodelis 13 vaisingų medžių (į Summit) netoli nuo buso. Parsiduoda už \$3,500. (be agento). Telef. 57020, šaukite nuo 4 iki 9 p. p.

Skautės - Skautai, Dėmesio!

Sekmadienį, gegužės 4 d. 5 val. po pietų, Tremt. Meno Megėjų Ratelio patalpose, Worcesterie veikianti skautėjų skiltis šaukia savo sueigą, į kurią kviečiami atvykt pasitart visi buvę, o taip pat ir norintieji būt, skautai ir skautės.

Sueigos or-torių vardu, K. Janavičius

Lietuviška Kirpykla

17 Ward Gatvės Worcester, Mass. Arti Lietuviško Piliečių Klubo Kerpame už Prieinamą Kainą Jonas Jonaitis, Sav.

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- IR -

AMERIKOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

Tai du lietuvių sanmslai, arba dvi jų sąvokos. Imsi juos pavieniais nagrinėti ar abu sykiu, išgilinus plačiau ir giliau jų siekius ir sąmonę, mes atsimame, kad kaip vienas taip ir kitas, siekia tų pačių, lietuvių tautos žmonių labai, gerovių. Kaip pirmas taip ir antras turi savyje praktiškiausių siekių ir tikslų kaip lietuvių išlaikyti Amerikoje ir kitur, auklėti juose kultūrą ir kitas lietuvių tautos savybes palaikyti; budinti juose aspiracijas ir siekti jų, taip kaip kitos aukštai pakilusios tautos kad daro. Skirtumą galima atnėžti tik tuo vienu nuo kitos, kad pirmas veikia nuo senai ir glaudžiau Amerikos krašto plotmėje, kuomet antrasis rengiasi veikti pasaulinėje erdvėje.

Ir vienas ir kitas šių sąjūdžių turi būti lietuvių remiamas kaip būtybė savo tautos gyvybės išlaikymui, be kurių, lietuviai, kaip tauta, ilgai gali išsilygti ir pagaliau visai sutirpti tvirtesnių ir atsparnesnių tautų gyvenimo verpete. Tas yra prasminga kiekvienam sąmoningam ir nesąmoningam lietuviui ir lietuvei įsidėmėti, norint lietuvių tautą išsaugoti nuo išnykimo, kad reikalinga lietuviams dėtis ir jungtis pirmiausia prie lietuvių esamų jau, seniau suvertų organizacijų, klubų, kuopų, svetainių, bažnytinį įstaigų, kaip ir organizuojamos AMERIKOS IR VISO PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS, kuri galės tapti GALVA, AUKŠČIAUSIOJI LIET. SMEGENŲ VADOVĖ. Ji rodyt lietuviams kelią, kuriuo lietuvių tautos žmonės turi eiti, kad gyvenimo kelyje jie nepažūtų...

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ, kaip žinoma yra dar tik protoplazmos organizavimo stadijoje. Ji yra jauna, senų, bet labai mažai buvusiu lietuvių aukštaminčių - patrijotų, sąvoka, kad lietuviams, kur jie gyvenytų, reikalinga visiems bendrintis, kad išlaikyti savo tautos būtybę. Ypač mums ta mintis reikalinga dabar turėti, kuomet lietuvių tauta neteko priklausomo jai savo krašto. O tautai išsilaikyti neturint savo tėvynės reikalinga jos vaikams nepaprastose išvermės ir pasiryžimo turėti, kad neprarasti savęs ir savo identiskumo kitų tarpe. Tik su dideliu pasiryžimu ir meile savo tautai, gilia išmintimi ir lietuvišku supratimu, susitelkus tarpu savęs ir organizacijos, galima bus laikyti originalumo ir tuo pačiu laiku dirbti Lietuvos nepriklausomybės atvadavimui.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE senai jau yra didžioji dalis Amerikos Lietuvių Bendruomenės. Jau vienas žodis SUSIVIENIJIMAS daug ką pasako, arba atsako visai į žodį BENDRUOMENĖ. Imkime teoretiškai daleisti: jei visi bažnytiniai lietuviai priklausanti prie r. k. parapijų ir kitų išpažinimų, visi klubai, politiški ir kiti, svetainės, tautinės ir socialistinės organizacijos, ir lietu-

viai nepriklausanti niekur, žodžiu visi Amerikos lietuviai, kurių skaitome arti milijono, būtų prisirašę prie SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE, mes šiandien turėtume 100% suvienytą AMERIKOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ. To tačiau nei SLA, nei kitoms organizacijoms padaryti pavyko. Amerikos senesni lietuviai susirpo ideologiškai, susidarė sau tokias organizacijas, prie jų priklauso, ir greičiausia tokiais jie paliks visados.

Naujakuriams gi kūriant Bendruomenę reikalinga pirmiausia prisidėti prie senų organizacijų, pasirenkant jas pagal įsitikinimo, ir priklausus prie jų pradėti grėžimą iš vidaus senų veikėjų ir narių tarpe, išskirti čia gimusio jaunimo ir juos jungti su savais, aiškinti jiems AMERIKOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS reikalingumą. Naujakuriams veikiant savytai — neįmanoma bus tą darbą vienlėms atlikti. Tiesa, tremtiniai gali tarpu savęs sudaryti Bendruomenę, bet tai būtų jų vienų padaras, o ne visų Amerikos lietuvių atliktas darbas.

Rašytojas šio straipsnio pilnai sutinka ir užgria organizavimą Bendruomenės, nes tai būtų išpildymas minčių, svajonių ir siekių, kaip ir kitų tos minties veikėjų, apie ką kiek seniaus rašiau spaudoje, gaudamas nuo savo vienminčių "Philadelphia's Apatalu" pajauokai pavadinanti, kad tokių dalykų negalima atsiesti. Negi kitais sumetimais gruodžio 16 d. (1951) Philadelphiaj Liet. Tremtinių B-nės Valdybos susirinkime sutikau būti jos nariu. Anot Jono Griniaus, seno veikėjo, padaryto pranešimo susirinkimui, kuris pareiškė, kad šis darbas mūsų tautai yra labai svarbus, bet sykiu ir "kolosaliskas". Visi milžiniški tautų darbai, būty jie protiški, fiziški, ar kiti, yra sunku atlikti, bet juos žmonija pasiryžusi atlikti ar bent bando juos atlikti.

Mėginkime ir mes. Ir šis darbas geriau seksis vykinti kuomet NAUJAKURIAI - TREMTINIAI pirmiausia įsijungs kaip pavieniai taip ir šeimos į SUSIVIENIJIMĄ LIETUVIŲ AMERIKOJE. Kandidatai vyrų ir moterų lyties priimami yra nuo 1 iki 60 metų, gerame sveikatos stovyje. Tremtiniai gyvenanti kitose kolonijose prašomi kreiptis prie vietinių organizatorių. Tremtiniai - naujakuriai gyvenanti miestė Philadelphia ir jos apylinkėje, prašau kreiptis prie žemiau pasirašusio SLA atstovo.

Zigmas Jankauskas,
2029 Brandywine St.,
Philadelphia 30, Pa.

Išrinkime SLA Išdininku ALBINĄ S. TREČIOKĄ

Kad būtų sutaupta daug pinigų ir laiko SLA narių naudai,

ATHOL, MASS.

Apskr. Vyčiai Susirinko Sekmadienį, balandžio 27-tą, Atholy įvyko Naujos Anglijos Lietuvos Vyčių apskrities pusmetinis suvažiavimas. Dalyvavo 85 atstovai iš 13 kuopų ir apie 25 svečiai, tarp kurių buvo kun. Pius Juraitis, kun. Bronius Mažukna, kun. Jonas Jutkevičius ir kun. Mikas Tamulevičius iš Worcesterio ir kun. V. Puidokas iš Westfieldo. Sekantieji buvo išrinkti valdybon: Vincetas Gražulis, Worcesterio; Povilas Lukas, vice-prez., Cambridge; Elena Belkonytė, Providence, R. I. užrašų rašt.; Louise Gražiulytė korespondentė; L. Totilaitė, išdininkė; izdo globėjai, Jonas Sabulis, Ansonia, Conn. ir Jonas Olevičius, South Boston. Adelė Ivaškaitė išrinkta į narių įvesdinimo komitetą trims metams, Edmund Rudis, iš So. Bostono, sportų skyriumi.

Atstovai išrinkti seimui, kuris įvyks Dayton, Ohio: Juozas Lolla ir Katarina Jakutis. Sekantis apskrities suvažiavimas bus rugsėjo mėnesio paskutinį sekmadienį Brockton, Mass. Apskrities vyčiai nutarė surengti pikniką gegužės mėnesio 25-tą dieną, Thompson, Conn.

Apskrities seimas prasidėjo šeštadienio vakarą su šokiais, Lietuvos Klubu salėje ir pasibaigė su vakariene toje pačioje salėje. Panelė Marijona Gauronskytė vietinės vyčių kuopos pirmininkė vadovavo suvažiavimo surengime. Rep.

NEW HAVEN, CONN.

Įvairios žinėlės iš Mūsų Veikimo

Tremtinių draugijos rūpestingos darbuotės dėka suruoštas nepaprastai gražus vaidinimas — 3-jų veiksmų juokinga komedija parašyta S. Čurlionienės "Pinigėliai". Visi atsilankę turėjo progą gardžiai pasijuokti ir pasigerėti mūsų vaidintojų gabumais ir pasiklausyti grynios lietuvių kalbos. Visi vaidintojai atliko savo užduotis labai puikiai ir pagirtinai, bet senoji tetulė tai visus nustebino. Vaidintojų tarpe šie atliko roles: S. Tamulienė, E. Pažemckienė, A. Kruevelytė, N. Ramanauskaitė, A. Leikus, A. Ramanauskas, V. Kronkaitis, B. Strimaitis, A. Gruzdis. Veikalo režisierius buvo A. Gruzdis. Griemoriavimo darbą atliko ponija Alena Ramanauskienė. Režisavo V. Paulionis. Vakarą vedėjas J. Gruodis.

Vaidinimui užsibaigus, sekė šokiai prie smagios muzikos. Šeiminkės prie bufeto maloniai ir nuosirdžiai pavaišino visus skaniais užkandžiais, kurios buvo mūsų geros širdies moterys ir vyrai suaukavę. Nagi mūsų šeiminkai taipgi pavaišino visus ištroškusius gardžiais gėrimais. Malonu yra pažymėti, kad ši

kad SLA reikalai būtų atlikti gerai ir greitai, kad SLA apdrauda ir pašalpa būtų stipriausia ir kad SLA narių visi reikalai būtų pilnai apsaugoti, yra būtina reikalinga balsuoti už A. S. TREČIOKĄ ir išrinkti jį į SLA Centro Išdininko vietą. ALBINAS S. TREČIOKAS dirba SLA narių naudai virš 25 metų. Buvo SLA seimuose išrinktas į Apšvietos ir Finansų komisijas ir pavyzdinai dirbo jose 10 metų. Taip pat be pertraukos yra SLA 245 kuopos ir 5-to apskrčio valdyboje virš 25 metų. Be to, jis yra New Jersey ir New York valstybių pripažintas apdraudos žinovas. Todėl visi SLA nariai yra prašomi balsuoti už Albiną S. Trečioką į SLA Centro Išdininko vietą.

SLA 245 Kuopos ir SLA 5-to Apskr. Valdybos Nariai

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

JAV-se Connecticuto valstybės sekretoriatas pripažino JAV Lietuvių Bendruomenę ir išdavė tuo reikalu spec. raštą, vad. "čarterį". Išduotieji dokumentai taip pat įregistruoti Hardfordo mieste. Po prašymu minimajam spec. raštui gauti pasirašė laik. prezidiumo nariai: prel. J. Balkūnas, dr. P. Vileišis, M. Chase, A. Saulaitis ir prezidiumo teisinis patarejas Connecticuto valstybės senatorius lietuvis adv. F. Mončiūnas. Bendruomenėi veikti visoje Amerikoje ir tvarkytis apylinkėmis įvairiose JAV vietovėse tuo būdu dabar jau nėra teisinių kliūčių, nes užtenka, kad ji būtų įregistruota vienoje kurioje valstybėje, kaip dabar jau padaryta Connecticute. LOKO prezidiumas ruošiasi išleisti ta proga biuletinį.

Prof. V. Stanka atsidėjęs rūpinasi, kad būtų įsteigtas pasaulio un-tas, kuris taip pat daug prisidėtų prie laisvųjų tautų moralinės vienybės, prie pavergtosios tautos iškovojimo taikos ir nepriklausomybės. Šioj srityt taip pat daroma pažanga — toji mintis jį steigti vis daugiau bręsta. Graži užuomazga taip pat sudaryta Strasburge. Europos Sąjūdžio konferencija Londone tuo reikalu kaip tik ir priėmė prof. V. Stankos pasiūlytą rezoliuciją. Psichologinio karo prieš bolševizmą konferencijoje buvo atstovaujami ir lietuviai. Amerikiečių respublikonų atstovai ta proga smarkiai užsipoelė dabartinę JAV bolševikų "sulaikymo ir glostymo politiką". Iš lietuvių pusės kalbėjęs prof. J. Končius pasakė stiprių kritikos žodžių dėl Amerikos laikysenos Vo-

vakarą suruošė tremtinių draugija BALFo naudai. Taigi priklausio tremtiniais lietuviškas Valio! už jų toki didelį pasidarbavimą savo broliam ir seserim likusiems tremtyje.

Paminėsim Motinų Dieną

Kaip paprastai mūsų parapijoj yra švenčiama motinų diena, taip ir ši metų gegužės 11 d., 10:00 ryte visų katalikiškų moterų draugijų narės bendrai dalyvaus šv. Komunijoj. Visos draugijų narės yra kviečiamos dalyvauti šioje bendroj šventėje, idant pagerbus mūsų Dangiską Motinėle Mariją ir mūsų žemiškas motinėles — gyvas ir mirusias.

Tojaus po sumos, Marijos Vaikelių draugijėlė ruošia jaukius pusryčius pagerbimui visų motinėlių ir kviečia visus parapijiečius atsilankyti į šiuos pusryčius ir pagerbti motinėles. Paremkim jaunų veikėjų darbą ir pridukim joms energijos tolimesniems darbams veikti mūsų tarpe.

Sveikinam Ponus P. ir O. Usas

Malonu yra pasveikinti mūsų buvusį aldermoną Petrą Usą ir jo malonią žmonelę Oną, kurie kaip tik 19 d., balandžio kukliai atšventė savo giminių tarpe 30 metų vedybinio gyvenimo jubiliejų. Sveikinam šią malonią porėlę, kuri visuomet prisideda prie visų gerų darbų ir linkim sveikiems sulaukti švesti aukių jubiliejų. M.

kietijoj tuoj po karo, kada jam buvo uždrausta bet ką neigiama pasakyti prieš Sovietus, o už neklausymą jį kartą UNRRA buvo net suareštavusi. Į CEEC spaudos ir informacijos tarnybą New Yorke iš lietuvių pusės atstovu skiriamas žurn V. Rastenis. Tarnybai laikinai pirmininkauja vengras Bel-la Fabian. Šiuo metu baigiama konkretizuoti tarnybos programa. Klausimui išsamiu išstudijuoti buvo sudaryta komisija iš Dr. J. Slaviko, V. Sidzikausko ir J. Lerskio. Dėl lietuvių, estu ir latvių dalyvavimo Vid. Europos Studijų Centre aiškintasi su minimojo centro vedėju Holmes. Du LE PLG pasiūlyti kandidatai — Dr. A. Trimakas ir J. Audėnas — gavo uždavinius ir pradėjo darbą. Tikimasi, kad ir visi P. Liet. Grupės pasiūlytieji ekspertai netrukus galės pradėti darbą visa apimtimi agrarinėj, ekonominėj ir kultūrinėj srityse. Su VLIKO sudarytąją Lietuvos Atstatymo Komisija PLG nariai K. Bielinis ir J. Audėnas tarėsi visiems bendrai rūpimais Lietuvos atstatymo ir kt. aktualiais klausimais. Lenkų buv. politinių kalinių suruoštame Katyno žudynių minėjime, kuriame kalbą pasakė JAV atstovų rūmų narys Madde-nas, iš lietuvių pusės dalyvavo PLG pirmininkas V. Sidzikauskas ir IRO skyriaus vedėjas V. Rastenis. Pasitraukusiam iš LE taut. komiteto vedėjo pareigų C. D. Jacksonui buvo taip pat lietuvių vardu pareikšta padėka už parodytą pavergtosios tautos palankumą. Jis grįžo atgal dirbti į Fortune leidyklą (leidžiančią taip pat "Time", "Life" ir kt. žurnalus) ir pažadėjo taip pat ir toliau neužmiršti tremtinių bei egzilių veikėjų. Jo pareiškimu, 1952 m. bus kritiški, bet pavergtosios Rytų ir Vidurio Europos tautos greičiausiai ir realizavimo pradžios metai. Pabaltiečius ir kt. egzilių politikus jis šiltai rekomendavo naujajam LS vedėjui adm. Milleriui. Egzilių veiksmams ateity bus stotomi vis didėjį reikalavimai. Užtat jie paskatinti laikytis dar didesnio vieningumo.

per Stuttgarto radiofoną. Parlamento narys Paulis savo koreferate pareiškė, kad vokiečių pabėgėliai yra pasiryžę ieškoti kontrakto su tremtiniais. PLB Vokietijos krašto valdyba savo informac leidyne vokiečių k. nr. 2 (7) plačiai aprašo, kaip vasario 16 d. šventė šiemet buvo ypač plačiai paminėta tarp svetimųjų. Ta proga duota plati apžvalga, ką apie Lietuvą, jos vadovaujančius veiksnus, partizanus ir pačius lietuvius rašė tiek vokiečių, tiek amerikiečių ir kitų kraštų spauda ir skelbė tų kraštų radijai. Biuleteny konkrečiai visa eile pavyzdžių nurodant, kaip buvo vokiečių įvertinta VLIKO, VT ir Vokietijos krašto valdybos veikla, kokį išpėjimą skelbia Vakarams Lietuvos pogrindis ir kokias iš VLIKO atsisaukimo ir partizanų šauksmo iš Lietuvos miškų išvadas pasidarė visa eilė vadovaujančių vok. spaudos organų. Taip pat pacituoti prezid. Trumano tarti ALTo delegacijai žodžiai apie Lietuvos laisvės atstatymą ir visos eilės gubernatorių senatorių, atstovų rūmų narių, burmistrų ir kt. atsakingų politikų pareiškimai dėl persekiojimų pavergtoje tėvynėje. — Vasario 16 d. gimnazijoje išleistas naujas K. Dikšaičio redaguojamo liet. evangelikų jaunimui laikraščio "Jaunimo Ratelis" nr., kuriame, be kitos medžiagos, duota taip pat rinktinių Lietuvos vaizdų: Lietuvos Saharos, Alytaus, Kauno.

per Stuttgarto radiofoną. Parlamento narys Paulis savo koreferate pareiškė, kad vokiečių pabėgėliai yra pasiryžę ieškoti kontrakto su tremtiniais.

per Stuttgarto radiofoną. Parlamento narys Paulis savo koreferate pareiškė, kad vokiečių pabėgėliai yra pasiryžę ieškoti kontrakto su tremtiniais.

per Stuttgarto radiofoną. Parlamento narys Paulis savo koreferate pareiškė, kad vokiečių pabėgėliai yra pasiryžę ieškoti kontrakto su tremtiniais.

Lietuvninkų Kalendorius

1952 METAMS; redaktorius Albertas Puskepalaitis, Munchen'as 1952; Mažosios Lietuvos Tarybos Spaudos Komisijos leidinys, 128 puslapių. Prie kalendoriaus redagavimo prisidėjo žurnalistas H. J. Jakužaitis. Pilnas naudingų informacijų, įvairumų, įdomių paveikslų.

Hafo Pasakos

KARAVANAS, Nemuno leidinys, Chicago, Ill. 114 puslapių Pasakų knygelė su paveikslais. Vladas Vijeikis piešė viršelį, R. Brendamuro iliustracijos. Hafo pasakos yra tinkamos skaityti visokiame amžiu, turi labai kilnių ypatybių, kurios traukia į save skaitytojo širdį.

"Šv. Kazimiero Akademijos Aidai"

Balandžio 1952 m. 2601 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. šioji laida ypač puošniai atspaudinta su meniskais paveikslais: Šv. Kazimiero, šv. Kazimiero seserų vedamų mokyklų ir vienuolyno; Motinos Marijos (Kazimiera Kaupaitė) prel. J. Mačiulis — Maironis, ir kiti.

Reumatiški Skausmai

DEKSNIO Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilumą, šildydamą galingai, ištarpius reumatinius skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, degius, salti. Daugeliu žmonių pagelbėjo ir tamsiai pagelbės. Nelaik ilgai, bet tuojau įsigyk DEKSNIO OINTMENT, arba rašykite į dirbtuve. Kaina 2 oz. \$1.00; 4 oz. \$2.00. Ekstra didelė dėžė — 1 oz. \$5.00. Garantuojam pasveikinti ar grąžinti pinigų. DEKEN'S PRODUCTS P. O. Box 666, Newark 1, N. J. 16-86

Edward Yanover's
PACKAGE STORE
Ušaliko TADCASTER Alių
\$2.95 už dėžę, plus už bankas,
Rusiską Degtinę—VODKA 100%
ir kitas Alkoholinius Gėrimus
Vietiniai ir Importuoti Gėrimai
Pretstatomi 1 Namus
Pašaukite Tel. 2-3381
278 Millbury gatvės
Pristatymas nemokamai—
perkant alaus dėžę

AMERIKOS LIETUVIS
 The American Lithuanian Weekly published every Saturday by
 Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: in U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00
 Two Years Subscription \$5.00 Two Years Subscription \$6.00
 One Half Year \$2.00 One Half Year \$2.50

Single Copies 10 cents

Advertising rates on application

Americos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleista šeštadieniais, leidėja
 Josephine Leonaitė, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Motinė Prenumerata: S. V. — \$3.00; Užsieniuose — Kanadoje — \$4.00
 Dviem Metam \$5.00 Dviem Metam \$6.00
 Pusei Metų \$2.00 Pusei Metų \$2.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata
 turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 29, 1914, at the Post
 Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

V. M. KLAUSUTIS

Mūsų Dienų Ivykiai

Politika Ir Polemika Nežada Politinio Kapitalo, Vokiečiai Laimės, Europa Nukentės

TRUMANO knyga "Presidentas", p. Hillmano parašyta, padarė tokį efektą JAV krašte ir demokratų partijoj kaip A-bombos sprogimas. Šį sukrėtimą padarė pats Prez. Trumanas suteikdamas knygai medžiagą p. William Hillman: memorandumus, savo dienyno ištraukas ir pareiškimus bei "dokumentus" parodančius visuomenei JAV vyriausybės pareigūnų užsieninę politiką, ypač buvusiųjų Vicé-prez. Henry A. Wallace, valstybės šefo James F. Byrnes ir Washingtono su Maskva santykius.

Tai nelauktas sukrėtimas. Ši knyga "Prezidentas" sukėlė "politinę audrą", kuri pakratė politinių sferų vadus ir visuomenę, išprovokavo politinę polemiką ir parodė "paslaptis" užsieninės politikos bei demokratų partijos administracijos politinį ir moralinį nuogumą. Mums atrodo, kad p. Trumanas mažai politinio kapitalo pasidarys šios knygos išspausdinimu, jo tikslas pateisinti jo administracijos tulus pareigūnus ir kitus apkaltinti užsienų politikoje nepasiekiamas, bloga politinė stratega.

Be šios knygos išspausdinimo mes žinome, kad demokratų partija vykdydama savo užsienų politiką padarė daug politinių klaidų Europoje ir Azijoje, kad Kremliaus taktiniai vairavo Washingtono užsieninę politiką pasekdami pro-rusiško ir pro-komunistinio tikslo politiką. Pasekmės aiškios: Europa ir Azija pateko į komunistų valdymą ir sudarė naują politinę krizę. Kai kurie tų aukštųjų pareigūnų jau sėdi kalėjime, pav.: p. Alger Hiss, kiti tebėra laisvi, tsmuo nepaliesiti. Pokarinii metų įvykiai ir santykiai Washingtono su Maskva daugiau parodė mūsų aukštųjų pareigūnų klaidų negu Trumano knyga.

Bėgdami Nuo Meškos Užbėgo Ant Vilko

Vakarų demokratijų minkštagalviai išėję į medžioklę susidūrė su rusiškąja meška, išsigandę jos pradėjo rūpintis apsisaugoti nuo meškos pavojaus, bėgdami į naujas apsisaugojimo pozicijas užbėgo ant vokiško vilko staugiančio Prūsijos šilvelyje, šaukiančio visus vokiškuosius vilkus Muencheno kalnuose ir juodose giriose esamus. Taip aiškinama dabarties politinė situacija vakarų demokratijų ir vykdoma politika Vokietijoje visų kritikų neigiančių demokratijų valdovų politinius samprotavimus.

Ir kai raudonoji rusiška meška slenka arčiau vakarų, kaip rudasis vokiškas vilkas laukia progos suvedimui sąskaitos su vakarų demokratijų medžiotojais, padėtis kietėja ir darosi painesnė kiekviena diena. Su baime ginkluojami vokiečiai vakarų Vokietijos, ginkluojama ir rytų Vokietija, kaip rytų okupantas, taip vakarų okupantas mažai pasitikėjimo turi vokiečiams, visgi ginkluojami vokiečiai rytinės ir vakarinės Vokietijos. Vokietijos valdovai Adenauerio vadovaujami vakarinėje ir Gottvaldo - Heinrich Rau rytinėje Vokietijoje, pasizada talkininkauti savo "bičiuliams" — rusams ir amerikonomams, bet jų pažadai tiktai sąlyginiai.

Kas laimės vokiečių talką, rusai ar amerikoniai, dabar neįmanoma tikrai pasakyti, bet aišku, kad vokiečiai daugiausia laimės iš šitų politinių manevrų. Vokietija ne tikrai išvengs bausmės už Hitleristų karą, padarytus nuostolius savo neprieteliams karo metu, dabartiniams "prieteliams", bet ji sugrįš į politinę galybę. Vokietija dabar siekia to ko ji nesitikiėjo ir drįsti negalėjo siekti karui pasibaigus — suvienytos Vokietijos. Mes manome, kad Kremliaus valdovai matydami vokiečių tikslą patraukus vokiečius į savo pusę pažadėdami jiems gražinti rytų sienas ligi Dansko ir Poznaniaus. Mes tvirtai tikim į rusų su vokiečiais suartėjimą, pasiekimą "modus vivendi" ir 1939 - 1940 metų laikotarpiu naujųjų sutarčių, kurios patikrins Rusijai pagrobtytų rytų Europos kraštų išlaikymą, o Vokietijai pilnąjį soveneritetą ir militarinę galybę. Mums atrodo, kad vakarų demokratijos bus dar kartą komunacijų apgautos ir gerokai kraujuose išmaudytos. Rusų ir vokiečių tradicinė politika dar pasikartos ir labai vakarų demokratijas apvils ir išnaudos. Kremlius per Vokietiją siekia savo imperijai saugumo patikrinimo.

Mūsų Vadovybė Smunka, Labai Silpna

Viso laisvojo pasaulio ribose išbarstyti lietuviai nerymauja matydami mūsų — užsieniu kraštuose lietuvių vadovybės smukimą, silpnybės ir partinių antipatijas, politines polemikas, VLIKO ir ALTe stoką praktiškųjų vadų suprantančiųjų mūsų tautos dabarties problemas ir Lietuvos vadavimo reikalus. Ryškiai parodė savo partines tendencijas ir partinės politikos gaires VLIKO ir ALTo vadai — "demokratinė" koalicija. Šią tikrovę lietuvius mato paėmęs bet kurį lietuviškąjį laikraštį į rankas, kuriame vaizduojamas partinių polemikų ir ginčų "karas".

Praėjo dešimtmetis kai prasidėjo formuotis ir veikti mūsų politiniai organai — VLIK ir ALT. Per dešimtmetį jie sunaudojo arti milijoną dolerių lietuvių aukotų Lietuvos vadavimui, užsieniuose lietuvių sukaupimui. Dėja, ligi šiol mes mažai politinės išminties ir veiklos, Lietuvos vadavimui pastangų tematėme, jokių rimtų planų ir jokios rimtos propagandos Lietuvos vadavimo akcijoje nematėme. Ir ligi persiorientuos partiniai ir nepartiniai vadai lietuviškos visuomenės, ligi jie išmoks politinę lekciją, supras kaip reikia rūpintis ir veikti Lietuvos vadavimo kovoje, tai dar daug vandens lietuvišku Nemunu nutekės.

KATYNO ŽUDYNIŲ LIUDININKAS APIE LIETUVĄ

Katyno žudynėms ištirti JAV kongreso komisija apklausinėjimą jau baigė, neišgirdusi nė vieno balso, jog tai ne bolševikų darbas. Sovietai, amerikiečių paprašyti padėti išaiškinti minimuosius žudikus, atsakė kad jau toks jų pakvietimas yra įžeidžias. Tikruosius Katyno žudikus padėti išaiškinti buvo taip pat paprašyti lenkai ir vokiečiai. Vienas iš svarbiausių sovietinių liudininkų apklausinėtų JAV-se, kaip kad praneša CD News Service nr. 6/52 (Vol. II), buvo pabėgęs iš Sov. Sąjungos pulk. Jeršovas, kuris ne kartą sakosi lankęsis Lietuvoje ir per vieną tokį vizitą net vedęs lietuvę. Jis pats savo akimis matęs tremiamus į Sibirą intelektualus, kat. veikėjus ir vadus, karius etc. Taip pat sako matęs "laisvuosius rinkimus Lietuvoje" kuriuos jis vadiną tikru politiniu banditiz-

mu. Vakarai turi sukelti šventąjį karą, jog kartą visiems laikams būtų sutriuškintas Maskvos imperializmas ir išlaisvintos pavergtosios tautos. Prie to išlaisvinimo daug prisidės, reikia tikėtis, taip pat amerikiečių kuterį "Courier" įtaisytus spec. radijo siųstuvus, kuris siųs transliacijas net 45 kalbomis, tarp jų ir lietuviškai. Jo pranešimai pradaus geležinę sovietinę uždangą net 1.600 km. gilyn. Minimoji plaukiojanti stotis buvo paleista į darbą minint AB 10 m. sukaktį. Prie tokio laisvės žygio prieš priespaudą dar daugiau, reikia tikėtis, prisidės, kaip kad praneš spauda, taip pat naujas AB centras, organizuojamas Munchene. Tuo tarpu Rytuose prieš Vakarų radijo klausymą bausmės dar daugiau griežtinamos. Jų klausytis uždrausta jau ir Rytų Vokietijoje.

DOKUMENTŲ IS LIETUVOS GAVIMO REIKALU

Daugeliui senosios kartos ateivų priartėjus pensijos gavimo laikotarpiui, paaiškėja, kad tam tikslui reikalinga gimimo metrikos ištrauka. Šiandien iš Lietuvos jokių dokumentų negalima gauti. Tenka bandyti metrikų klausimą sutvarkyti vietoje. Tiems, kurie yra savo laiku užsiregistravę Lietuvos konsulatose kaip piliečiai, arba yra išsiėmę Lietuvos užsienio pasus keliaivimui į Lietuvą, Lietuvos konsulatų išduodami gimimo metrikos ištraukas atstojantys liudijimai. Tiems, kurie niekuomet nesiregistravo, niekuomet Lietuvoje nebuvo ir, bendrai, niekur nekeleivai, o, be to, neturi ir jokio raštiško įrodymo apie savo kilmę iš Lietuvos, sunku padėti. Tiems, kurie dar turi pas juos užsilikusius senus rusiškus pasus, kariuomenės šaukimo rezervo ar iš kariuomenės paleidimo popierius, Lietuvos konsulatų irgi išduoda gimimo

metrikas atstojančius liudijimus. Visi kiti gali gauti tokius liudijimus pristatę dviejų liudininkų pasirašytą pareiškimą (affidavit), kurie pažįsta tą asmenį nuo vaikystės ir liudija kad jie žino, jog jis tikrai ten ir tokia data gimęs. Su liudininkų pareiškimais reikia kartu atsiųsti ir kitokių dokumentus, kaip: miesto jungtinių ir taip pat vaikų gimimo metrikos ištraukas, iš kurių matyti, kokio amžiaus buvo suinteresuotasis asmuo kada jis vedė, arba kada jo ar jos vaikai gimė. Jei liudininkų pareiškimuose ir minėtuose dokumentuose yra skirtingos gimimo datos, tai konsulatų gimimo liudijimų išduoti negali.

Konsulatų išduodami liudijimai apmokami trijų dolerių konsulariniu mokesčiu. Lietuvos Generalinis Konsulas Jungt. Amerikos Valstybėse

DEMOKRATIJOS VIDAUS FRONTAS

Už demokratiją šiuo metu kovojame ne vien tik Korejoje ar pagal Elbe, Vakarų Europoje. Svarbus šio fronto sparnas yra krašto viduje, mūsų pačių bendruomenėje. Per paskutinius kelis mėnesius čia įvyko keletas labai svarbių mūsų — vieni buvo laimėti, kituose skaudžiai mūsų pajėgos buvo sumuštos. Prie šio pralaimėjimo prisidėjo šie faktoriai: ignoracija, baimė ir neapykanta, kurie privėdė prie rasinės diskriminacijos, fanatizmo ir įstatymų pažeidimo. Momentaliai tai išsukė kontrolofensyva, kai dar daugiau amerikiečių suprato, kad tai negali būti toleruojama ir stėjo kovon, kad dar greičiau priartintus dienas, jog mūsų laisvės ir lygybės principai būtų pritaikomi visiems be jokių išimčių.

Išdavoje Texas, Austino miesto taryba paskelbė panaikinanti segregaciją miesto centrinėje ir šalutinėje (ankščiau tik negrų) bibliotekose. Netrukus Fordo Teatras, vienas populiariausių senųjų teatrų Baltimorėje, Marylande, paskelbė panaikinęs, dar nuo 1871 metų užsilikusį svečių rasinį paskirstymą. Po poros savaičių gan svarbi patriotinė moterių organizacija Amerikos Revoliucijos

Dukters panaikino 31-metų suvaržymą organizacijos teatre Vašingtone, D. C. Konstitucijos Sašėje koncertuoti negrams menininkams. Žymiosios negrų dainininkės Dorothy Maynor koncertas buvo įrodymas, kad minėtos organizacijos vadovės vieną kartą realizavo del kokių idėjų kovojo jų pranokėjai ir mirė.

Nors skaudu, tenka prisiminti ir įvykius kurie išsukė šią kontre-akciją. Visame pasaulyje nuskambėjo prieš demokratiją konspiratoriaus ar konspiratorių bombinis atakas prieš negrų vadovą Harry T. Moore, Floridoje. Neseniai skaitėme, kad Miami, toj pačioj Floridoj, policija susekė bandymą sunaikinti kelias sinagogas ir katalikų bažnyčias. Philadelphijoje policija išardė ir nubaudė du pušerčius, kurie vadovavo gimnazistų grupei kuri pamėgdžiodama "Hitlerjugendą" padėjo bombą vienoje sinagogoje. Kiniečio mechaniko Sing Sheng diskriminacija San Francisco, kada jam įmokėjus pinigų už namą gražiamai vien tik baltųjų gyvenamajame rajone, kaimynai pareiškė protestą prieš jo įsikurimą jų kaiminystėje.

Nenuostabu, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės įkurdinimas, jos veiklos išplėtimas buvo ir tebėra nelengvas, nes partinių politinių organų trukdomas bet kokis darbas. Tatai PLB eina lėto žingsnio tempu, del šių priežasčių ir JAV kuriamoji Lietuviškoji Bendruomenė šlubuoja, partinių intrygų blaškoma ir trukdomas jos organizacinis darbas. O laikas laisvojo pasaulio lietuviams pasijudinti, pradėti praktišką organizacinį ir kitokį darbą tikslu — Lietuvos vadavimo pasiekimui.

NAUJOS IMIGRACIJOS GALIMYBES Į JUNG. AMERIKOS VALSTYBES

(Rašo ALENA DEVENIENE, E. p. BALF'o pirmininkė)

Prezidento Trumano specialioji deklaracija ir kongresmano E. Celler įneštas į kongresą bilius HR 7376 įsileisti 3 metų laikotarpyje iš Europos į JAV Valstijas 300.000 žmonių sujudino ir suždomino visą Amerikos visuomenę.

Tuo biliumi taip pat labai suinteresuoti lietuviai. Kaip jis gali nejudinti mūsų visuomenės, kada jis pritaikytas kaip tik padėti tiems žmonėms, kurie dėl komunistų teroro ir persekiojimo yra verčiami palikti savo kraštą. Tik naivus žmogus gali galvoti, kad Amerika karauja vien Korėjuje. Kova už demokratinę idėjas vyksta daugiausia už geležinės uždangos, kur visu bratalumu stengiamasi sugriauti ir likviduoti demokratiją. Dėl baisaus persekiojimo masės veržiasi pasprukti į Vakarų Europą.

Per paskutinius 7 metus nedaug lietuvių įstengė prasiveržti pro geležinę uždangą, nes okupantas stipriai saugo rubežius, tačiau gali atsirasti visokių staigmenų, taip kaip neseniai dešimtyri rusų prasiveržė pro Mandžurijos geležinę sieną. Todel mes, lietuviai, turime būti visad pasiruošę padėti tiems, kurie įstengs pasprukti iš po komunistų letenos. Šis bilius kaip tik numato įsileisti tas aukas į JAV.

Tačiau tas bilius, įnešus į jį pataisą del datos, taip pat padėtų atvykti į JAV nesuspėjusiems pasinaudoti ankstyvesniu DP biliumi, ar dėl vieno kurio šeimos nario ligos, ar įskundimų, ar kitokių priežasčių. Šis bilius suteiktų progos Mažosios Lietuvos lietuviams ir apleidusiems Lietuvą 1940 - 1941 metais taip pat čionai atvykti.

Kad bilius taptų įstatymu, reikia skubios ir efektyvios akcijos, reikia, kad plačioji Amerikos visuomenė pritarų tam bi-

lgiui ir savo kongresmanus ir senatorius paragintų balsuoti už jį. Taip kaip 1948 m., svarstant DP statymą, lietuviai nebuvo pasvyrūs, o aktyviai su kitomis taip nacionalinėmis, taip religinėmis organizacijomis kovoje už biliaus priėmimą, taip dabar vėl lietuviai per Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą įsijungė į bendrą darbą ir stengias dar šioje kongreso sesijoje tą bilijų praveisti. BALF'as įėjo į tam tikslui sukurtą komitetą "American Committee for Special Migration" ir jame yra ats-tovaujama prelato J. Balkūno Alenos Devenienės, A. S. Trečiojo ir Petro Minkūno. Komitetas stengias kontraktuoti visus kongresmanus ir senatorius ir gauti jų daugumos pritarimą.

Tačiau visos grupės atskirai nuo savęs pasizadėjo taip pat žodžiu, raštu, telegramomis kontaktuoti ypatingai toms grupėms palankius kongresmanus ir senatorius ir paprašyti juos parmti šį bilijų.

Dar šią savaitę didesniuose Amerikos miestuose American Aid Society iniciatyva bus sušaukti suinteresuotų organizacijų atstovų susirinkimai steigti vietinius komitetus šiam įstatymui propaguoti. BALF'o vadovybė rekomendavo American Aid Society lietuvius visuomenininkus įvairiuose miestuose, kad jie būtų pakviesti į tuos susirinkimus.

Šiuo metu labai svarbu lietuviams aktyviai įsijungti į šią akciją tam įstatymui praveisti. Kai kas gali bandyti teigti, kad lietuvių liko nedaug tremtyje ir tegul kovoja už įstatymą tie, kurie daugiausia juo naudosis.

Kai 1946 metais ėjo kova už DP įstatymo priėmimą mums padėjo airių ir kitų tautybių kilmės amerikiečiai, kuriems DP įstatymas nebuvo reikalingas ir jų nelietė. Šiandien nors mums rūpi vos keli tūkstančiai lietuvių, bet aktyviai dalyvaudami šio įstatymo pravedime, užsipelnysime kitų tautybių padėkos ir palankumo mūsų reikalams, kai reikės vien mus parremti. Antra vertus, kiekvieno lietuvių, nežūrint skaičiaus, ateitis ir gerovė mums rūpi ir jei tuo įstatymu galėsime padėti keliems tūkstančiams lietuvių atvykti į JAV — pastangos pilnai bus pateisintos.

BALF'o vadovybė prašo visų Amerikos lietuvių ir jų organizacijų žodžiu, raštu, telefonu ir telegramomis kontraktuoti savo valstybės senatorius ir kongresmanus ir prašyti juos remti įnešta Kongr. E. Celler bilijų HR 7376.

Organizacijos principu sutiko remti šį bilijų, tačiau atskiros grupės paliko sau teisę del pasikirti paragrafų dėti pastangas įnešti pataisų. Lietuviai ypatingai suinteresuoti sekančiu pakeitimu: įstatymo projekte numatyta, kad politiniai pabėgėliai pabėgę iš komunistų okupuotų kraštų po 1945 m. gegužės 6 dienos išimties keliu bus įleidžiami į JAV. Lietuviai, remiami visų kitų tautybių ir religinių organizacijų, deda pastangas, kad ši data būtų pakeista į 1939 m. rugsėjo 1 dieną, nes jau 1939 m. rugsėjo mėnesį prasidėjo sovietų Rusijos agresija ir pirmosios aukos pradėjo bėgti į vakarus. Todel Amerikos lietuviai kontaktuodami kongresmanus ir senatorius ir prašydami juos remti tą bilijų bendrai, prašomi atkreipti jų dėmesį į tą datos pakeitimą.

Si akcija už naują imigracijos įstatymą lietuvių labai yra labai reikalinga ir skubi. Džiaugiamės ankstyvesniu DP biliaus gražiais rezultatais, neatsilikime kovoje už naują imigracijos įstatymą.

SKAITYKIT
 IR PLATINKIT
 "AMERIKOS LIETUVI"

RYTŲ VOKIEČIAI EINA Į POGRINDĮ

Prispausti Naujos Tironijos, Ne Kiek Negeresnės Už Buvusios, Rytų Vokiečiai Kovoja Už Laisvę (Esquire, May, 1952)
RICHARD S. WEIL
Vertimas—JON BAŠ

(Tęsinys)

Nesenai aš turėjau progos dalyvauti slaptoje kelionėje į Sovietų zoną ir ten jų būstinėje sutikti keletą kovos dalyvių, kurie buvo įsikūrę Leipcigo miesto pakraščiui moderniuose namuose.

Į ten aš buvau vežamas naktį ir aplinkiniai keliai, kad aš nesuivokčiau kur esąs. Tik šeši težino būstinės adresą, visi kiti, turį su ja šokių tokių reikalų, yra vežami klystkeliais aplink didmiestį. Įpuolus į pastatą policijai, jie čia terastų vien paprastą, nieko nereikšmingą namą. Pagrindžio nariai nelaiko jokių bylų nei sąrašų.

Šiame posėdyje dalyvavo keturi vyrai, kiekvienas iš jų turėjo savo raidę — kur tik įmanoma, pagrindžio veikėjai nenaudoja pavardžių. Jų vadas buvo W, vėžkimes, šešių pėdų ūgio, vyršiškis, trisdešimt trijų metų, punkis metus išsėdėjęs Nacių koncentracijos stovykloje. Keli jo metu kalėjusių su juo buvo komunistai; po karo jie savo rekomendacijomis išrūpino jam nemenką valdišką tarnybą. Šiandien W yra leitenantu komunistų "Piliečių Policijos" armijoje, žinoma, kartu dirbas ir prie priešsabotažinio darinio. Tarnybos laisvalaikui jis painformuoja pogrindį, kaip geriausiai prarasti išsprogdimus.

X, apie keturiadešimt penkių metų, buvo vienas iš seniausių susirinkime, tai direktorius vieno valdžios nusavinto fabriko prieš Nacių pakilimo buvęs aktyvus komunistas. Po karo jis įstojo į Rytų Vokietijos komunistų Partiją. "Kai aš patyriau, jog rusai siekia diktatorystės, panašiai kaip žiaurusis Hitleris", jis sako "Aš susinešiau su keleta draugais, kurie, mano manymu buvo rezistencijos judėjime. Aš neapsirikau. Aš nusprendžiau prie jų prisidėti, bet jie patarė man ir toliau laikyti ryšius su partija ir pasilikti savo darbe.

X šiuo metu yra propagandos veikloje tikras specialistas. Jo vadovaujamas dalinys gali paskleisti Leipcige, ar bent kuriam kitame pasirinktame mieste tūkstančius antikomunistinius plakatus. Jie taip pat gaėtų ištisai miestą išdažyti su didelėmis Fs už laisvę.

Visoje Rytų Vokietijoje yra daugybė nepriklausomos rezistencijos organizacijų ir jos visos yra tik pradinėje veikimo stadijoje, susidedančios dar iš nevisai pilnai pasiruošusio personalo. Šiuo metu visi ryšiai tarp visų organizacijų palaiko-

mi ir tvarkomi vyro Y, normavimo asistento pareigas einančio netoli Leipcigo.

Y - o žmona ir motina, laike Raudonosios armijos invazijos metu pravedamų orgijų, plėšimų bei prievartavimo žuvo. Jis dabar vėl vedęs; jo dabartinė žmona yra žymi "komunistinė" mokytoja, kuri visą savo laiką pašvenčia bekuriant tekstus prieškomunistiniams plakatams bei lapeliams.

Z buvo ketvirtasis posėdžio vyras, — tai įtakingas ir spėjamai nekenksmingas eilinis geležinkelio valdininkas, kuris praveda kontrobandinės propagandos medžiagos išsiuntinėjimus iš Berlyno ir Vakarų Vokietijos į Rytus.

Kalbant apie ateities planus W išdėstė, jog pogrindis numato suorganizuoti "Partizanų rezervą" iš 500,000 vyrų ir moterų, kruopščiai paruošę ir apmokytų sabotažų pravedimo veikloje, bent kur am ateityje bus tame žygyje. Ginklų tiekimas taip pat tin amai iš p šiuo metu jų gaunama, — vad su laiku tikisi surinkti pakankamą kiekį visai partizanų armijai. Kai kurie ginklai gaunam pogrindin iš partizanų, kur tarnauja "Piliečių Policijoje" kiti aplėšiant izoliuotus Rusijos armijos postus. Visas inventorius su didžiausiu atsargumu pavietotas slaptame atsarg sandėlyje, strateginiu atžvilgiu labai geroje vietoje.

Vokiečių pogrindžio organizacijos panašios pagalbos susi aukia iš kitų dviejų panašaus veikimo organizacijų. Viena iš jų tai yra lenkų rezistencija, tur R. Vokietijos kovotojų, priverstus palikti savo kraštą, ap rūpina prieglauda — pasitaikius gerai progai jie taip pat patiekia ginklų bei amunicijos; kita — NTS Rusijos pogrindžio judėjimas, pasirinkęs veikimo dirva Sovietų dalinius ir patinagai pasižymi savo veiklumu visoj R. Vokietijoje, tur Vakarų gyvenimo geresnė padėtis sukelia antikomunistinę reakciją.

NTS nariai, kurių šūkis "MIRTIS TYRANAMS", plačiu mastu praveda sabotažus ir propagandinį karą bei leidžia slaptą laikraštį, kuris plačiai paskleidžiamas Sovietų karių tarpe. Keturiolika rusų karininkų, buvusių Rytų Vokietijos tarnyboje, neseniai buvo pakarti, apštantini dalyvavime NTS plotinėje, kas ir buvo tikslu pašalinių žmogžudysčių išdavoje, tiek Stalino bei kitų vadovaujamų Rusijos Politbiuro narių.

(Bus daugiau)

Ar Nelaimė Ar Palaima?

Kas žino kas yra gera žmogui šiame gyvenime? Tiesa yra, kad mes nevisuomet žinome kas tikrai gera del mus.

Mes dažnai sakome savo vaikams, "motina žino geriausiai", arba, "tėvas žino geriausiai". Vaikai atranda nemėgstantį sunkumą suprasti, kodėl jie negali valgyti saldainių ir ledinių ragelių nuolat, kaip kasdieninė liuoba.

Ir suaugusieji, kaip kada, atranda sunkumą suprasti, kodėl jie negali daryti kaip jiems patinka, kad jų visi planavimai galėtų veikti taip, kaip jie geidauja.

Karta žmogus, kuris turėjo negalinę atidėt kelionę orlaiviu ir atlikti didelio biznio pareigą, buvo netikėtai labai suvedžiotas, kai sužinojo, kad visos sėdynės orlaivyje buvo užimtos.

Todel, jis apsikundė Oro Porto kompanijai. Pasakė jiems, kad jo svarbios prekybos sutartys turėjo būti atsiectos ir

GYVUOK ir ŽYGIUOK

Gyvendams, jei kilnius darbus Dirbi, — progresuoji. Nežiūrėk į tuos ką "niuršta", Arba, šunes loja. . .

Tu žygiuok sau, kaip reikšmingas Ir originalas — Pirmyn, nesustok keliaus, Ir būk pavydalias!

Ark dirvonus neišplėstus, Purenk naują dirvą; Tobūlink visuomės buitį — Nors bus galva "širva".

Siek, siek tikslą! padarysi Šiam pasauliui žymę; Nežiūrėk kokiais "titulais" Tave kiti "lemia".

Jei prisiėtu ir prieš vėją, Pasistiebianč tušti, — Nesitenkik su miegaliais, Letergu užsnuti. . .

išpildytos toje padarytoje skridimo kelionėje orlaiviu.

Nes jis buvo labai užgautas materialiais nuostoliais, kai orlaivis pagaliau išskrido be jo. Vėliau, atėjo žinia, kad tas orlaivis savo kelionėje susikulė ir vi-

si keleiviai buvo užmušti.

Po tokios nelaimės įvykio, jis apsvairstė svarbumą savo biznio dalybos nuostolį ir išsigelbėjimą nuo mirties, — apsidžiaugė išlikusią gyvybę.

Kiekvienas žmogus, kuris paž-

Nėra apozicijos del tokių, Kas nieko neveikia, Kas gi augština bereikšmį? Jo niekas nepeikia.

Žmogus turi būt tvėringas, Ir originalas, — Tik iš pažangios esybės, Tamsai ateis galas.

Tas, kuris nenusigąsta, — Progresu žygiuoja. . . Toks, — nepaiso kuomet šunes Užpuola ir loja.

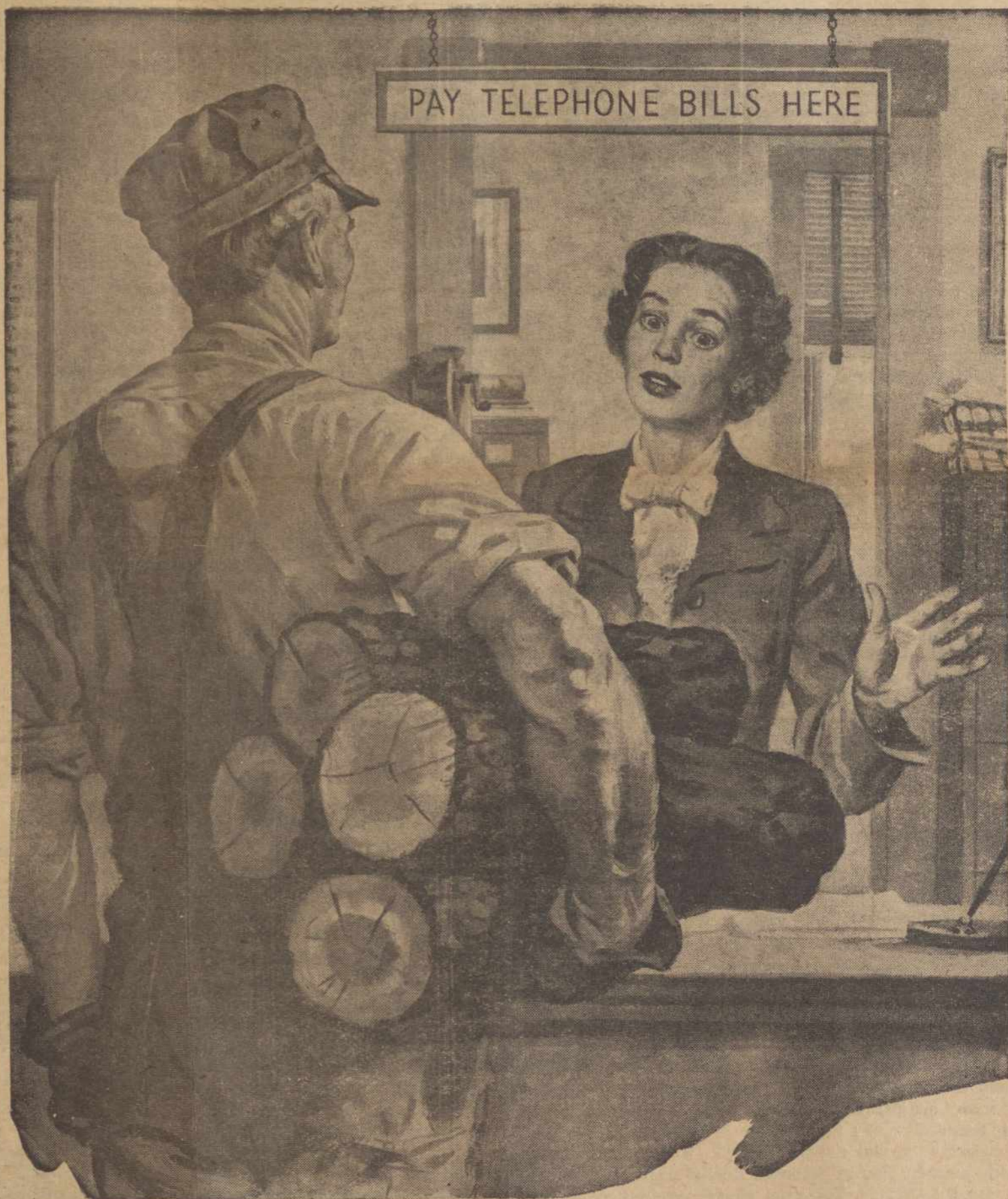
Šunes ant tokių neloja, Kurie nebežengia; Neaktyvus ir apmirę, — Beždžionyzme dingę.

Jei tvirtai, kaip vyras eisi, Su reikšminga žyme, — Tad prikopsi siekio tikslą, — Šunes taps užkime. . .

A. J. JOKUBAITIS

velgia į praeitį savo gyvenime, gali keliomis dienomis savo rūstaus kartumo - suvedžiojimo, nudžiugti, kad po to viso susigriaužimo, persvyra į laimėjimo pergales dienas.

A. J. Jokubaitis

MAŽIAU MALKŲ UŽMOKA UŽ MANO TELEFONO SĄSKAITĄ

"Aš esu kuro malkų bizny — ir panašiai kaip su daug žmonių mano įneigos pasidvigubina bėgy paskutinius dešimt metų. Bet aš negaliu žengti pirmyn, delto kad tiek daug daigtų ką aš perku pakilo dvigubai ar trigubai kainoje

"Mano telefono patarnavimas yra išimtis. Telefono kainos pakilo abelnai tiktai 27% *Massachusetts valstijoje.

* Įneigos nuo pakilusiu kainų — inimant ir siūlomas kainas.

"Skaičiuokite šitu būdu. Aš dirbu mažiau, kertu mažiau malkų užmokėt už savo telefono sąskaitą — delto kad mano įneigos taip aukščiau pakilo kaip telefono patarnavimo kainas.

Telefono Doleris Perka Daugiau Kaip Pirma

Yra dvigubai daugiau telefonų šiandien kiek buvo 1940 m. ir vis daugiau būna įrengta kasdien. Yra daug naujų krautuvių ir biznių, kuriuos galite pasiekt per telefoną — greičiausia gal daugiau iš jūsų draugų turi telefonus dabar. Ir patarnavimas yra greitesnis, geresnis ir daugiau pasitikėtinas.

Jūsų telefonas yra tikrai Didelis Vertėje — Mažas kainoje.

The NEW ENGLAND Telephone & TELEGRAPH Company

Dabarties Žaislai Vaikams

(Iš Rusų žurnalo "Krokodil")

Mes daugiau nebeatome šiandien meškiukų - lokiukų, kiškiukų, antukų, katukų ir kitų vaikų žaislų krautuviuose, New Yorke, Chicagoje, Detroito, Bostone, Philadelphiajose, Clevelande, Baltimoro ir kituose miestuose.

Į jų vietas, prikrauta didžiausis kiekis blizgančios geležies ir šalto plieno šautuvai, revolveriai ir peiliai, tik tokie padarai ir žibsi-tviki prikrauta krosnynis ant padavyklės stalų...

Taip-gi daugiau nebeatome puikias lėles, su bliedniai mėlynomis akymis, kurios verksmingai - balsiai šaukdavo "mama". Machanizuotos tankos terškabarška jų vietose.

Šiandien viskas ir visi dalykai surišti, sujungti, kurie buvo su vaikysta, bei su jaunystės žaismais yra dingę iš vaikų žaislų krautuvių visose Sovietintose Valstijose.

Kadangi vaikiškumas primena žmonėms apie taiką ir raminantį sugyvenimą...

Pereitą metų jaunuomenės augmenija kaip New Yorke ir kitų valstijų didmiesčių yra gavusių "atominių žaislų" kaip Kalėdinę dovaną atominę bombą mėtoma iš žaislinio orlaivio.

Tokje dalykai giliai smeidina mintis į šių dienų dabarties pasireiškimus, kuom užkrečiama vaikučių jaunutės širdys ir proteliai...

Vaikutis ima savo pirmuosius klaidinančius žingsnius iš po spiegiančiai birzgančios žaislinės bombos Amerikoniškoje atmosferoje, Atominėje Hysterijoje.

Banditizmo ūpas keliamas į aukštumas, karų žmogžudiškumo idėjos skubiu greičiu plinta ir didėja ... A. J. Jokubaitis

Pelningas Darbas

Reikalaujame Agentu ir Agentų platinanti Lietuvių širdystės skirinius vaistus ir ŽYGIUK reikodus (tikėtels), Agentams tai yra aukso kasylė. Tuojau rašykite dėl platesnių informacijų: DEKEN'S PRODUCTS P. O. Box 086, Newark 1, N. J.

MARIŲ ŽUVĖDRA

Kai vėl žydės rožės...

Kai aušo giedras žiemos rytas, gydytojas išvyko atgal. Sesuo Kristina, sėdėdama prie ligonės lovos, klaidžiojo savo mintimis po netolimą praeitį.

Kai Povilas, baigęs studijas, gavo farmaceuto vietą nuosalaus kaimo vaistinėje, jo laiška pradėjo retėti. Jis buvo labai užimtas, arba pavargęs, arba tiesiog be ūpo rašyti. Aiškino jį trumpuose laiškuose. O paskui nebuvo ir tų nuobodžių pasiaiškinių.

Taip belaukiant laišku prabėgo vasara. Ir vieną rudens dieną ties banko langu nusileido pirmosios snaigės. Snaigės — purios šaltos ir nykstančios. Kristina visados mėgo žiūrėti į krantinčias snaiges. Bet šįkart jai pasidarė nuo jų baugu ir šalta, lyg jos kristų tiesiog į jos širdį. Jai atrodė, kad tos snaigės užklojo viską, kas dar praeitą vasarą buvo tarp Povilo ir jos.

Jis atėjo, išsinešė jos auksinių dienų vasarą ir daugiau nebegriš. Jo pėdos jau užlygintos minkštomis, puriomis snaigėmis. Nujautimas Kristinos neapgavo. Tą vakarą atėjo jo paskutinis laiškas.

Iš tiesų jų santykiams buvo nutrūkė jau keli mėnesiai. Tą Kristina gerai žinojo. Bet jos viduje buvo per daug stipri viltis. Buvo dieny, kada ji ėjo įprastu laiku į stotį jo sutikti. Durų skambutis ją išgązdindavo, nes ji tikėjo, kad vieną dieną jis stovės prie jų. O dabar tas laiškas savo keistu turiniu nutraukė tą vilties siūlą. Jis pamėgęs nuosalaus kaimo ramybę, nemanė grįžti į didelį miestą. O ji, Kristina, esanti didmiesčio kūdikis. Jis tikis, kad ji linksmai gyvenanti. Pramogų mieste juk netrūksta. Kas kita kaimė. Jis jautėsi vienišas ir nelaimingas. Gerai dar, kad vaistinės savininko dukte jį atjautusi. Jos draugystė pagelbėjusi jam pamiršti savo vienatvę. Bet ir ją ištikusi neseniai nelainė. Miręs jos senas tėvas. Ji viena palikusi, kaip pirštas. Sunki našta vesti paveldėtą iš tėvo biznį užkiritusi ant jos jaunų pečių. Ar ne jo pareiga palengvinti jai našta?... Taigi, jis tikis, kad Kristina nepasmerkianti jo sumanymą vesti tą vienišą kaimo mergaitę...

Iš tiesų tai buvo baurus, beširdis laiškas. Bet Kristina buvo tada per daug nelaiminga gilintis į jo veidmainišką turinį. Ji teįjautė tik viena, kad kažkas užtrenkė duris po pat jos nosimi į jos pačios praeitį. Jos gyvenimas turėjo prasidėti iš naujo. Ir Kristina negrįžo daugiau į banką. Užmiršti savo skausmą galėjo greičiau tarpe kenčiančių žmonių. O kur galėjo būti daugiau matomo skausmo, kaip ligoninėje. Trys metai praėjo. Ji spėjo užsidėti baltą gailesingosios sesers gaubtuvą, o apie jį vis nieko negirdėjo. Ir štai jis vėl atsirado jos kelyje. Jis nebuvo daug pasikeitęs. Tik tamsūs plaukai pradėję apšerknoti pa ausiuose. Na ir dėl tikslumo dar galima pridėti, kad jo šiltose akyse buvo atsirasęs melan-

choliškas liūdesys. Ne baimė netekti mylimo žmogaus išrašė tą liūdesį. Jis turėjo būti pastovus ir senas. Sako, kad toki broūžai atsiranda žmogaus veide, kuris savo laimę užkasa pats savo rankomis. Žinojimas savo kaltės užčiaupia lūpas skundui ir net pykčiui. Kam pasiskūsi pats būdamas kaltas? Kai žmogus lieka visai vienas, ateina rezignacija ir uždeda melancholijos kaukę. Pro Kristiną mėgino dabar prasiskverbt. Štai prieš ją guli "ta vieniša kaimo mergaitė" iš jo paskutinio laiško. Iš po galvos apraišalų nedaug tesimatė veido. Tik galas smailios nosies ir labai siauros, kietai sučiauptos lūpos. Ji turėjo būti ir gana augšta. Gal būt, vieno ūgio su Povilu. Ne, ji toli gražu nebuvo trapi ir gležna. Be reikalo Povilas skubėjo gelbėti, kad tėvo palikimas neprislėgtų jos jaunų pečių...

Taip narpliojosi Kristinos mintys iki ji pavėluotai pastebėjo, kad jose buvo ironijos. Aišku, ji turėjo teisę įskaudinti Povilą. Ar ji mažai dėl jo kentėto? Ji galėjo tiesiog eiti ir pareikšti jam pikta užuojautą: "ar nebus jam persunku nešti ant jo pečių staiga užkiritą vaistinės biznį... Juk jis tikrai neprisimena to biaueraus paskutinio laiško. Taip, Kristina tikrai turėjo teisę piktai įgelti Povilą.

— Bet ką ji turėjo prieš šitą moterį, kurios niekadoms nebuvo mačiusi. O dabar ji buvo be sąmonės ir gyvenanti paskutines valandas. Ir Kristinai pasidarė nemalonu, kad ji mėgino ją įsivaizduoti, kaip despotišką moterį, nuo kurios trejus metus kentėjo Povilas.

Kristina pakilo nuo ligonės lovos ir išėjo į gretimą kambarį į kurį pro uždaras langines veržėsi ilgais spinduliais saulėtas rytas. Ji atidarė langą. Tekančioje saulėje maudėsi kalnų viršūnės. Medžių šakos karojo sunkios nuo apledėjusio sniego.

Kartais ir grožio yra per daug, kad būtų galima jį aprėpti akimis. Grožį galima ne tik matyti, bet gerti visais pojūčiais, kaip šilimą. Taip darė ir Kristina. Ryto grožis sunkėsi į jos vidų, kaip praeitą naktį šilima jaukioje mašinoje. Ji net nepastebėjo, kad Povilas įėjo į kambarį ir slapčia žiūrėjo į ją stovinią prie lango.

— Kristina!...

Kelias akimirksnius jie stovėjo vienas prieš kitą. Be žodžių.

— Norėjau padėkoti... Pasakė jis, nerasadamas daugiau žodžių.

— Dėl kūdikio, Kristina — pataisė ją Poti — tyliai pasakė Kristina, atvirai pažvelgusi į jo akis.

Jis pakėlė jos ranką prie lūpų.

— Dėl k?dikio, Kristina — pataisė ją Povilas, paleisdamas ranką. Jo balsas turėjo tą patį melancholijos atspalvį, kaip ir jo žvilgsnis.

Sesuo Kristina greitai išėjo iš kambario. (Bus daugiau)

VYLIOJANČIAI DŽIUGUS PAVASARĖLIS

Štai jau praslinko žiemužė beširdė, nemaloni, šalta, ir iš nuobodaus miego jau pavasaris linksmas atbunda, O gražioji gamta, tarsi po poilsio mielo, pradeda savo darbus. Kviesdama bendron talkon visus, kas tik yra gyvas, jūdrus. Baltasis sniegelis, tas sidabru austas žemės papuošalas, Jau tirpsta smarkiai, upės - upeliai putodami neša greitai Pavasario vandenys į jūras plačiasias, saulutė - gi šypso Linksmau, dieneleis ilgėja ir linksmina visą gyvūniją. Vėjai smarkieji ištiesė savo galinguosius sparnus, Sklaido padangėse debesius, vedina pievas, miškus; Jie atneša žemėn šiltą lietelį, tikrąjį gamtos gaivintoją, O malonioji saulutė džiovina kalnus, girias ir laukus. Jau renkasi paukščiai iš tolimųjų šiltųjų kraštų, Ir linksmina atbundančią gamtą maloniū čiučėsiu, Žąsys laukinės klegena džiugiai skrysdamos padangėse, Ir baltosios gubės, gervės pritaria joms sopranu, altu. O, kiek sugrįžta tų paukščių, paukštelių margaspalvių - čiučbūnų, Kas gali juos visus surūšiuot, suskaityti, nebent budri akis Ir ausis gamtos mylėtojo, ypač tikra lietuviškos dainos širdis Juos visus supras, įkainuos ir pamils, juk jie yra giedoriai Dievo paties... Štai strazdas raudongurklis linksmai pačiučbėjęs aušrinę, Traukia sukaitęs iš velėnos sliekus — riebius sau pusryčius, Ten genys margaplunksnis stuobryje sau sostą kalena, O dar toliau volungė devynbalsė širdį praeivio vylioja. Liūdna tikrai, kad čia USA nesiranda lakštutės linksmosios, Raibosios gegutės kukuotojos, padangių vieversėlio — draugo artojo, Starko ilgakojo raudonsnapio, smailakuodės pempės gražiosios, Šie ir kiti brangūs paukšteliai yra gaspadoriai brangios Lietuvos. Už paukštelių balsus yra daug malonesnė žalumija: žolelė, medeliai, gėlelės, žydinčios pievos, lapuoti miškai; Oi, kas apsakys tą gražumą rūžavai žydinčių sodnų, Ir žavėjančią muziką bitelių darbsčių tarpe jojo žiedų?!?! Vyliojančiai meilus pavasaris eina gana sparčia žingsniuote, Jį seka visa gyvūnija, dauginama savo veislės, rūšies prieauglija; Periasi paukščiai, paukšteliai, užgimsta gyvūneliai, žvėreliai bitelės, Ir Dievo tarnaitė — gamta vėl didžiuojasi garbingos motinystės džiaugsmu. Panašiai jiems visiems ir žemės karalius — jaunas, ar senas žmogus, Atgimsta savo dvasios srytyje ir trapaus kūno žvilgsniu; Vaikučiams mažiesiems ir skaištaširdžiam jaunimui, Pavasario laikas yra roju tikroju ir jaunystės draugu. Aukštieji kalnai, slėnys derlingos ir pievos pilnos žiedų, Pavasaryje užgieda amžiną padėkos giesmę savo Kūrėjui. Bet ar kiekvieno žmogaus širdis pajėgia suprasti tikrai, Tą gamtos melodingąją dainą dėkingumo? — aš labai abejoju! Taigi, tebūnie palaiminta rūpestingoji DIEVIŠKĄ APVAIZDĄ, Kuri savo išminties galybe mikliai padaryti sugeba Iš žiaurius žiemužes taip vyliojančiai džiugų pavasarėlį, Kuris yra kiekviena žmogaus jaunystės šešėlis ir pomirtinio gyvenimo atspindys ! ! !

1952 m. geg. — May 3d., Worcester 4, Mass.

PADANGĖS ARAS. —

'Nemokamo' Mokslo Išsivystijimas Amerikoje

Priešingai daugumai pasaulio valstybių Jungtinės Amerikos Valstybės neturi valstybinės švietimo sistemos; kiekviena valstybė ar teritorija išlaiko iš savo surinktų mokesčių viešasis mokyklas, kurias taipgi kiekviena savaip administruoja. Šitos valstybių viešosios mokyklos atsirado kartu su visame krašte paplitusiu judėjimu įvesti nemokamą laisvą švietimą. O šis judėjimas nebuvo jau taip labai seniai, kaip kad daugelis galvotų. Daugel metų prabėgo Respublikai įsisteigus, o Amerikos švietime vis dar stipriai įsikibusias laikėsi senosios iš Europos atvežtos švietimo tradicijos, ir papročiai, atkeliavusios kartu su pirmaisiais kolonistais. O Europoje švietimas tais laikais buvo kažkas nepaprasto, kuri suteikdavo savo įpėdiniams vaikams labiau pasituri asmenys. Taip ir Amerikos kolonijose švietimu galėjo džiaugtis tik turtingesnių šeimų vaikai. Vargingesnieji, gi dažniausiai likdavosi beraščiais nebent kiek

apsitrindavo kieno nors įstaigose "charity" mokyklose. Bet štai 1647 metais vienoje Naujosios Anglijos valstybių, Massachusetts žybtelėjo ideja, susilaukusi gyvo pritarimo, kad vietos žmonės suteiktų mokslą visiems valstybės vaikams. Buvo priimtas įstatymas, kad kiekvienas kaimas ar miestelis, kuriame buvo daugiau kaip 50 šeimų įsteigtų ir išlaikytų "skaitymo bei rašymo" mokyklą, o kiekviena miestelyje kur gyveno daugiau kaip 100 šeimų būtų įkurta "gramatikos" mokykla, kuria baigęs jaunimas galėtų stoti į universitetą. Šituo įstatymu buvo padėti pagrindai dabartinei krašto pradinei ir vidurinio-sioms mokykloms, kuris nors aiškiai ir nepasakė, kad jos turi būti išlaikomos iš mokesčių, bet išreikalavo jų įsteigimą. Ilgai netrukus Massachusetts valstybė paskė New Hampshire ir Connecticut. Kiek ilgiau užkliuvo vidurinėse valstybėse kaip New Jersey ir Pennsylvanijoje, nes ten būta tiek daug religinių sektų ir tikyby, jog viena švietimo sistema pasirodė neįmanoma įgyvendinti, bet tuo laiku. Mat kiekviena jų stengėsi pati auklėti savosios tikybos vaikus. Gi pietinėse valstybėse ūkiai ir plantacijų dvarai buvo tiek plačiai išsimetę kad švietimas galėjo plisti tik privačių mokyklų ir keliaujančių mokytojų pagalba. Kolonijoms išsikovojus iš Anglijos nepriklausomybę ir Krašto išminčiams susirinkus Philadelphiajį svarstyti pirmosios konstitucijos būta balsų reikalaujančių, kad jie jon įjungtų įstatymo projektą apsprendžianti viso krašto švietimo planui ir programai. Dėl visos eilės priežaščių tačiau šis projektas nepraėjo, švietimas buvo išjungtas iš federalinės vyriausybės kompetencijos. Tokiu būdu švietimas savaime atiteko šerkirų valstybių administracijų kompetencijai. Tačiau pirmaisiais JAV-bių gyvenimo dešimtmečiais atsakomybės už mokyklas nesimė ne jos — paskiri kaimeliai, miesteliai ir miestai, kiekvienas atskirai rūpinosi savomis mokyklomis. Nenuostabu, jog mokyklos skyrėsi netik valstybe nuo vals-

tybės, bet kiekviename kaime jos lygis įvairavo. Tokia tai situacija rado judėjimas įsivesti laisvą, mokesčiais išlaikoma, bendrą mokyklą visiems vaikams, turtingiems ir vargingiems, ir pamažu padėtis pasitaisė. Judėjimas buvo kaip reikiant suorganizuotas prezidento Jackson laikais (1828-1837) žinoma neapseinant be politinių, siaurų partinių sumetimų. Tuo laiku kaip tik buvo atsakyta balsavimo teisei gauti specialų religinių ir turto apibrėžimų, įvedant visuotiną balsavimą. Daugelis žmonių tada realizavo, jog jei kraštas nori turėti inteligentiškus balsuotojus ir sąmoningus piliečius, jaunimui turi būti suteiktos visos galimybės, kad ir viešųjų fondų siekti mokslo. Konservatyvieji, privačios mokyklos ir bažny. neretai griežtai užsipuldavo laisvosios mokyklos principą; bet išvalgesnieji, laimėję unijų pritarimą, pažangesni pramonininkai, visuomenės pareigūnai ir socialinės organizacijos visose valstybėse, galiausiai laimėjo. Išsivystė mūsų dabartinė laisvosios mokyklos, mokesčiais išlaikomos, sistema. Šiuo metu tarp valstybinių mokyklų mes randami mažai skirtumo. Tačiau sunku būtų tvirtinti, kad jos visiškai viena į kitą panašios. Nerashme dviejų valstybių, ar dviejų parapijinių mokyklų panašių, bet jos visos turi vieną bendrą tikslą — išmokyti jaunimą ne ką galvoti, bet kaip galvoti, laukti tada iš jų inteligentiškų sąmoningų piliečių.

KUR GERIAU?

Dydmieste gyvent nubosta, Perdaug triukšmo, blogas oras; Bute tau žiūrėk kampuose, Dulkėms tinklus pina voras.

Bėgi vasara į mišką, Pasėdėti prie upelio — Išilgęs gamtos gražio Ir smeliuoto minkšto kelio.

Atostogų — dvi savaitės, Ak, kaip greit prabėga laikas. Kad visuomet čion gyvenčiau, Būčiau linksmas būčiau sveikas.

Taip tai aš ir sugalvoju Gyrioje apsigyventi, Kur šaltinio vandenėlį Galiu ten su sauja semti. . .

KA BI KAS

DABAR LENGVA DAŽYTI NAUJU BUDU

Sapnas išsipildė milijonam žmonių, kurie mėgsta dažyti. Naujas dažymo išradimas uždeda dažą tris ar keturius kartus greičiau kaip su šepėčiu. Reikia įpilti dažą į šitą lengvą kamuolį ir tiesiog uždėti dažą, be jokios bėdos, švariai. Dažas nenukris ant žemės ar drabužių. Lubas galima nudažyti į pusę valandos. Visokius dažus galima naudoti.

"Žemės Rankose"

— Iš JAV vėl grįžo į Vokietiją ir reziduos toliau Bonoje prie vokiečių vyriausybės žymusis am-čių žurnalistas L. Schweitzer, jų IHS spaudos agentūros atstovas, kuris ir toliau palaiko glaudų kontraktą su mūsų laisvinimo veiksniais.

BALYS RUKŠA. poezijos rinkinys, 78 puslapių. Toronto, Canada. Eilės paskirstytos į tris dalis: 1. Ugnies šokis; 2. Saulėlydžio Giesmė; 3. Išsilaisvinimas. Ilustravo dailininkas Juozas Bakis.

Buk Sveikas

SAK-SAK OINTMENT — Nauja mastis, naujai sudaryta pagal vėliausio mokslo supratimo, atskaitinai greitai gelbsti nuo ODOS ISBERIMO, NIEŽĖJIMO, DEDERVINŲ ir PUKŠ. taip pat labai gelbsti nuo PILES raudonoji grysis (hemorrhoidai) ir dėl niežėjimo kojų (athlete's foot). Gal bandei visokius, tai dar išbandyt geriausius. Užtikrinam pasekmes, ar pinigų gražinam. Kaina \$1.00. Didelė dėžė \$3.00.

DEKEN'S PRODUCTS P. O. Box 666, Newark 1, N. J. 16-36

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVI"